

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
bová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Szent karácsony ünnepén.

És kigyulladt az éj sötétjében, fényesen, tiszta tündöklésben az ég csillaga, mely elvezet a pásztorokat a betlehemi jászolhoz, hol imádatlalt hajtották meg térdüket az akkor született Messiás, a Megváltó Ur Jézus előtt.

Két évezert mult el csaknem azóta, hogy ez történt. Az emberiség vénebb lett annyi évvel, s egy része ma is hívő lélekkel várja a Messiás eljövételét, aki bűneitől megváltsa az egész emberiséget és akinek megjelenésekor meg kell harsannia a végítélet trombitájának, feltámadni a megváltott emberiségnek egy új, szebb, jobb és örök életre...

Igy tanít bennünket erre az írások írása, az ó-testamentom, míg az éj sötétjében kigyulladt csillag, mely az egyszerű, hívő pásztornépet elvezérte csaknem két évezert előtt a betlehemi jászolhoz: a Megváltónak, a Messiásnak a földre eljövételét hirdette, tehát tényleges megváltását bűneitől az emberiségnek, bekövetkezését a kornak, mikor az emberek édes testvéreikül ölelik át egymást, szimbólikusan szólva: amikor egy a nyáj és egy annak a pásztorja.

Vajon jámbor óhajta, a lélekből sarjadzó ideája-e ez csupán az emberiségnek, tápiálva a végsőig fokozott remény által, mely azonban soha nem teljesül? Véges elménk előtt mélységesen mély titok marad ez bizonyára mindörökre; mert ha az emberi tudás korábban soha nem képzelt rejtekeit is tárja fel előttünk az ismereteknek és felledvén a természet titkait, azokba bevezet, azokat mindenekelőtt hozzáférhetővé teszi: ám a természet fölötti behatolni embernek mindmáig nem adott és akik, szerencsétlenek, az idők folyamán mégis megkísérelték az ezen titokba való behatolást, rendesen az örületbe siettek, mely sötétben borult vakmerő elméjükre.

Mégis azonban, ha tiszta elmével boncoljuk a csaknem két évezert át ránk öröklött írás szavaínak jelentőségét az éj sötétjében kigyulladt fényes csillagról, mely a pásztorokat a betlehemi messiási jászolhoz elvezette: meg fogjuk e gyönyörű képzetben találni a minden időkre kiható igazság fenségét, amaz igazságát, mely nemcsak hirdeti, de tanúsítja is, hogy az emberiség történetének meg-megismétlődött és bizonyára még ezután is meg-megismétlődő legsötétebb idő-

szakai vak éjleleiben mindenkor kigyúlad előbb vagy utóbb a fényesen világító csillag, az emberszeretet, az isteni fenség szeplőtlen szűz csillaga, mely a bűnök fertőjéből a megváltáshoz kivezet és amelynek fényforrása megtisztít, felemel bennünket istenatyánk trónusáig, a győzhetetlen világosságához.

E fenséges kép látásában gyönyörködni, abban felmagasztosulni adható meg ma nekünk is közvetlen közelről.

Két hatalmas áramlat küzd egymással korunk társadalmi és közéletében is: a sötétség és a világosság, a maradiság és az előrehaladás, a buta konzervativizmus és a társadalmi különbségeket kizgyenlítő felvilágosultság. És örömmel, büszkeséggel töltheti el magyar keblünket a tudat, hogy amíg jóformán világoszerzte a sötétség látszik diadalmaskodni a felvilágosultságon és a vén Európa legtöbb államában a reakció felé haladnak végzetesen, addig édes hazánk közlétele egén ma fényesebben mint valaha tündökölt tiszta ragyogással az egyenlőség fenséges csillaga, mely bennünket, egy háza fiait, a közsabadság isteni forrásához elvezet.

Sőt itthon, ha körültekintünk, a

TÁRCA.

Erdélyi hajdúéneke.*

Nosza hajdú, nyalka fattyú,
Járjunk egy vig táncot!
Közbe-közbe verjük össze
Sarkantyús bokánkat;
Hadd penegjen, csengjen, zengjen,
Amíg citeráznak.

Kis-Küküllő, Nagy-Küküllő,
Gyöngyöt ver a habja,
Míntha csupa levendula
Ringatózsa rajta;
Nyárad vize, kedves ize,
Rózsa az illatja.

Szépen járja Karán-Sebes,
Szében Szeben vára —
Nosza gazda, pillogass a
Megüült kupákra!
Egy egy kortyot hadd kortyantok
Kincses Kolozsvárra!

Vörös nadrág, sárga csizma,
Járd csak, lábam, jörd meg!

Te meg szentem, ne repülj el,
Várj meg kissé, várj meg:
Megjárom én a kopogót,
Tubám, te is járd meg!

Három tábla tatár búza
Hullámzik a szelben —
Te leszel még valamikor
Az én feleségem!
Ha nem hiszed, itt a kezem,
Isten úgy segítjen!

Erdődi Sándor.

Karácsonyi vándorlás a pusztán.

Írta: Pilez Mór.

Nosza, volt öröm, ujongás a diáknépség közt, mikor a főtisztelendő osztálytanár csütörtökön délben kijelentette, hogy a legközelebbi karácsonyszombatjára való tekintettel, a karácsonyi szünidőt már aznap kiadja és a humanisszimusoknak csak 8 nap multán kell ismét iskolába berukkolniuk.

Karácsony, az ünnepek legfenségesebbje!
Karácsonyi szünidő, a tanuló ifjúság legörömteljesebb, legszebb vakációja!

A tanév első fele közeledik a végéhez, úgy körülbe már mindenki tudja: mi osztályzattal jutott be a nagykönyvbé. Az egyiknek

már előre örömtelin repes a szive, felgondolván mi mindenféle válogatott karácsonyi ajándékkal jutalmazza majd a gondos, szerető szülők szorgalma eredményét. De a többi is mind, aki fogyatékos tudásában nyomottnak érzi a lelkiismeretét, örömezzéssel üdvözik a karácsonyi szünidőt. A gondolat, hogy az iskolai értesítő reájuk sötét pontjait megvilágítja majdan a karácsonyfa mindent bearanyozó fénye és a karácsonyi szent hangulat otthon elnézőbbre fogja hangolni a szigorú édes apát, vigasztalására szolgál az ily nyomott kedélyeknek.

Ezért tör ki egyhangú lelkesedésbe az ifjúság, ahogy kapja a szünidőt. Hangos örömkialtások közt tódultak mind a kijáratok felé, az utcára.

Csak két ványadt fiú nem osztotta az általános lelkesedést és sompolygott ki szorosán egymáshoz lapulva, hangtalanul az iskolából. Az egyik én voltam, a másik meg Anti barátom, akit otthon nálunk csak az asztalos Antinak ismertek, mert hogy kiváló előszeretettel volt az apja mesterségére iránt.

Antal barátom egyike volt ama kétszeresen szanandó diákoknak, akik anyagi eszközök, sőt a tanulás vágya nélkül, pusztán a szülők hiúságát kielégítendő, kényszerülnek úgynevezett tudományos pályára lépni. Sze-

* A kuruc nótákból.

mi szűkebb hazánkban, szülőföldünkön: nem-e tapasztaljuk a betlehemi vallásos legenda közelieti felújódását? Nem e látjuk, észleljük nap-napra, hogy foszlik szerre a nép, a nagyközönség szemeiről a hályog, melyet a demagógia hazug próféciáinak megtévelyítő nagyszájúskodása, a közszerabság szent tanának megfertőztetésével borított reá és nem vagyunk-e tanúi annak, mint válik ez az erkölcsi romlatlan jó nép nap-nap után mindinkább látóvá, mint dobja le magáról lépésről lépésre a farizeusok jármát, mely szívét, lelkét, értelmét lenyűgözte, hogy vakon ment a bolondító, félrevezető után?

Igen, az igazság fényes csillaga kezd diadalmasan előtörni közéletünk eddig elsötétült egén és ahogy főlebb-főlebb tör tisztá, mocsoktalan sűgárkévéje, azonmód foszlik körülötünk a demagógia átkos sötéte és vonulnak vissza, megvert ordasként, maguk a demagógok is, a közélet teréről a maguk sötét odújába.

Szent karácsony ünnepe, melyre ma virradtunk, megtelnek a templomok a hívők ezreivel és száll fel a hálaének a mennybéli Urhoz, aki kigyújtá az éj sötétjében az ő legtündöklőbb csillagát, hogy annak fénye a népet a messiási jászolhoz elvezesse.

És amikor ma, szent karácsony ünnepe Csongrádvármegye, Szentes város népe a templomok boltoivai alatt lelkében istenéhez emelkedik fel, ne feledje el egy hívő lélek se hátát adni, a Megváltó Ur Jézus elküldetésén kívül a mennybéli Hatalmasságnak még azért is, hogy reánk árasztja ma újfent az ő világosságát, melynek fénye mellett megismerjük a való igazságot és megkülönböztetni tanuljuk azt a demagógia hazug tévnanaitól.

Aldassék ezért az Ur neve szent karácsony ünnepe és mindörökké!

génye valamiképen átvergődött az első osztályokon, de hát mindéig jobb szerette a gyalupadot, a latin és görög összes klazikusoknál. Könnyű ezek után megérteni, miért nézett az én barátom, meg néztem én magam is olyan örömtelenül a karácsonyi szünidő elé, kit a balsors még bevésbé áldott meg földi javakkal mint őtet. Hiszen kétónkre a karácsonyi szent ünnepe semmi öröme se várt az apai hazában.

Közbevetve mondom, hogy a szegedi piarista-gimnáziumban kiadott karácsonyi vakációról van szó és hogy amit elmondok, 1853 karácsonyhetében történt. Akkoriban azon a vidéken a vasutat alig ismerték hírből is. Ugy karácsony-tájt, mikor a téli fagy még nem verte egészen kemény pácába az anyaföldet, annak újjai teljességgel jehatatlank valának. Gazdagabb emberek gyermekei négyes vagy ötos fogatokon, st-clórló stációra váltott lovakkal csak hazajuthattak a szülői házhoz karácsony estjére. De ki a szósz állitson fogatot a hozzánk fogható szegény ördögök rendelkezésére? Nyomott kedélyhangulatban néztünk hat szent karácsony fényes ünnepe elé, hogy azt hideg szobcskánkban, magányosan fogjuk eltölteni, az özvegy sötétitett városi lakásban, hol e szóbat havi 3 váltó forintért közösen béreltük.

Nagy fenegyerekék kis játéka. Szentes város főgimnáziumának államosítása minden részről befejezett ténynek tekinthető.

Az államkincstár megbízásában aláírta az erre vonatkozó szerződést a tankerületi főigazgató, Szentes részéről Magyar József h. polgármester. A városi képviselőtestület egyhangulag helyeselte és elfogadta azt a szerződést, a vármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 28-án jóváfogja kétszázfoglennél hagyni a város elhatározását és a közoktatásügyi miniszter csak ezt várja, hogy az egészeze raadja az utolsó kenetet.

A szentesi főgimnázium januárban már állami lesz és a városnak az iskola dolgába ettől kezdve csupán az a beleszólási joga, hogy kötelezve leend évenként, talán egynegyedévi előleges részletekben, 12 ezer forint fizetni hozzájárulás fejében, az állampénztárba.

Hát most mar minden okos és józan ember azt következteti e megmáshatatlanság Szentesre, de még inkább a gimnáziumra fölöttébb örvendetes tényből, hogy annak a testületnek a működése és hatásköre, amelyet gimnáziumi bizottság néven tisztelünk, de amely a legutóbbi időben voltaképpen alig volt egyéb egy tanár-székűzöz érdekszövetkezettel — többé semmi létjogosultsággal nincsen. Átadja még az iskolát és tartozékait az állam képviselőinek, aztán... esendes kimulással megszűnik létezni.

A természet örök törvénye legalább arra tanít, hogy így kell lenni. Ám Szentesen a demagógia jóvólta ből, a Sima Ferenc a l d a s d ú s helyi uralkodása régtől fenekestől felforgatta ezt a rendet, mert hiszen példa rá a vasúti végrehajtó bizottság, hogy létezhet valami a világban évek hosszú során át minden létjogosultság nélkül is, pusztán azért, mert létezni akara az elnökében és meg akarja akadályozni a lehetőség szerint, a vasúti számadások véglebonyolítását.

Hát most, a vasúti bizottság mintájára, örökéletünk akarja magát megtenni a gimnáziumi bizottság is, dacára az iskola befejezettnek tekinthető államosításának.

Antal cimborám és bajtársam azonban nem olyan fiú ember volt, aki emiatt soká atengedné magát komor gondolatoknak. Az atyaisten irigylendő jó tulajdonságokkal áldotta meg az én derék kamarásomat, vidámságra hajló természettel, jatsz kedélyű és megfélemlíthetlen elszántsággal. O bizony soha sem adta magát oda teljesen a kellemetlen helyzetek martalékaul. Igen csak talált útát és módot megtréfálni a balsorsot és kivieckélni a kellemetlen helyzetekből és ha ez nem sikerült, — nos, hát tréfálkozva, kacagva adta meg magát a sorsának.

A honvagy kinja és az a fölött érzett keserűség, hogy vígasztalan, örömtelen karácsony elé megyünk, ezáltal se soka gyötörte az én pajtasomat. Ugy éjszéli tájban felköltött álomból és vigyorogva sugta a fülcimbe:

— Te, kaplanka... ez volt a gűnynevem, mert hogy papnak szántak; — te, kaplanka, szent karácsony estjéjé csak azért is otthon fogjuk unnepelni apánál, anyánál.

Azt hittem, a fiú álmban beszél és néma maradtam.

— Nem hallod, vén hálósipka, otthon unnepeljük meg karácsony napját.

— Talán biz a főispán becsatolta rendelkezésedre az egyik négyes fogatot? — morogtam bosszusan, félálomban.

Ugy értesülünk ugyanis, hogy ez a derék bizottság, mely talán Szeder János és a gimnáziumi igazgató kivételével jóformán csupa Sima-léle fenegyerekéből áll, a f. hó 23-án délelőtt ülést tartott és ott — a Pandóvics Dóme örökébe gimnáziumi bizottsági gondnok-pénztárost is választott Körtvélyessy Sándor tanító személyében.

Hogy erre a gondnok-pénztárosra újévtől mi feladat hárul és miért kell erre az állásra újévtől is kiadni az évi 200 fítot a közpéntárból: annak talán csak Sima Ferenc a megmondhatója, a nagy spóroló és az önkénykedések kérelhetetlen ostorozója.

Mert abban csak nagy takarékos-ság nyilvánul a közvagyon kezelése körül, ha akkor is fizetünk gimnáziumi bizottsági gondnok-pénztárost, mikor erre márszükség nincsen. — és respektálás a közérdeknek és ilyen dolgot keresztülérszakolni.

Ugy értesülünk különben, hogy a gondnokválasztás olyanformán esett meg, hogy Sima Ferenc biztosította az unjonnan választottat arról, miszerint a miniszter által alkifgoja neveztetni gimnáziumi gondnoknak.

A nagy fenegyerekék igen cicázák ki magukat, közköltsegen. De talán lesz chez mégis egy szava a fölöttes hatóság-nak is.

Városi közgyűlés.

(december 21.)

Rendkívüli közgyűlés, rendkívüli helyzetekkel. Azaz valljuk meg, ezek a helyzetek nem egészen rendkívüliek nálunk, mert hiszen nem szokatlan itt, hogy — az kiabál akinek a háza ég, — elerkölcstelenedt emberek prédikálnak erkölcsöt és vetik fel magukat a tisztesség megbíralónak, vagy hogy azok hangoztatják kiáltó szóival a közvagyonban való takarékos-ságot, akik tettekben mindenképp e közvagyon minél fejtelenebb pazarlásán munkálkodnak.

— Ostobaság! — Kinek kell a főispán, kinek a négyes fogata? Az úr isten mindkettőnknek derakasan egészséges lábakat adott. Holnap, pénteken reggel ezeken derakasan nekiindulunk, meghálunk valami tanyán és szombaton délre, legközebbi vescegyére otthon vagyunk.

Hiszen ez a Kolumbus tojása! Az igaz, hogy fölöttébb törékeny tojás. Ugy nyári időn egy ilyen gyalogos séta hajnali négy óratól késő estig mindkettőnknek gyerekjáték volt, amit nem egyszer megtettünk. Ilyenkor mindég találkoztak útközben vasárosok vagy más kocsiszerrel utazók, kik két ilyen fickónak készségben adtak egy kis helyet a fogaton s jó darab után el-elvittek célnak felé. Aztán meg a sik róna zöld barsony pasztiján kigyűző szeszélyes dama, a szöke Tisza is kinalt hűs vízevel, hogy benne clikkadt tagjainkat megmartogatva, felüduljunk. De hát így karácsony táján! A szarkos, fekete sardegetben térdig gázolva, odabb vonszolódni beláthatatlan pusztaságon át, kitéve a decemberi téli viharok kíméletlen pacsolásának! Nem, ez vakmerő, veszélyes merénylet volna.

(Folyt. köv.)

Ilyen csak azért nem érdekes, mert nálunk már-gyakori jelenetnek voltak tanui a Szentés város képvisellete f. hó 21-iki közgyűlésében részvétel városatyai, mikor Sima Ferenc állt fel, megvádolni Novobácky Győző gazdasági tanácsnokot a közbizonyban való önkénykedéssel. Iszunkbe juttatta ez a jelenet az azon panaszoktól mesebeli rókat, hogy vizét megvárják.

De ne vágjunk egyenest a tanácskozáshoz, hanem nézzünk először a tanácskozás szükséges közepére: tartunk sorrendet, amely szerint az a rendkívüli közgyűlés ilyen folyt le:

Előnök: Magyar József h. polgármester a közgyűlést megnyitván, ennek első tárgyként előterjeszté, hogy a városi főgimnázium államosítása a most folyó tanév kezdésétől annyiban befejezett dolog immár, hogy ő a szerződést — a képviselőtestület jóváhagyásának fentartásával, aláírta, aláírta azt a tankerületi főigazgató is és így most már csupán a képviselőtestület közgyűlési jóváhagyására és a közzétartásügyi miniszterre van szükség, aki a maga jóváhagyását attól teszi csupán függővé, hogy a városi közgyűlés határozatát a felbontás vármegyei is szankcionálja.

Ismereti kimerítően az államosítás ügyében eddig folyt tárgyalásokat s végül felolvastatja a miniszter erre vonatkozó leiratát, melyből tisztára kitűnik, hogy Vándor dr. főispán kedvező előterjesztése mennyire szelíd és az ügynek még ez évben történt sikeres megoldását. Kéri, hogy a közgyűlés — korábbi határozatahoz képest, a szerződés aláírását hagyja jóvá.

Szedes János — a gimnázium fontosságát hangsúlyozván, arra int, hogy érett és higgadt megfontolással határozzanak végérvényesen abban: adják-e az államnak az iskolát vagy ne? A most bemutatott szerződés eltérést mutat a korábbiól, nevezetesen kihagyta belőle a város részéről fentartott bizonyos jogok: így a 10—15 ingyenes tanuló beajánlásának és a tanárok egy része választásának joga. Épp ezért helytelennek is tartja, hogy a polgármester, a közgyűlés előzetes belecgegyezése nélkül írta alá a szerződést.

Magyar József h. polgármester felvilágosítással kijelenti, hogy ez minden szerződés aláírásakor így történt eddig is. A polgármester ily szerződéseket mindenkor csak a képviselőtestület jóváhagyásától feltételezetten írta alá és ő most is ezt tette.

Sima Ferenc elfogadja a szerződést, mely lényegében teljesen azonos az előzővel. Nem osztja Szedes János aggodalmait. Elképzeltetlenség, hogy a tanárok egy része kinevezett, más része választott legyen és ezzel köztük fokozatok keletkezzenek. Ismeri az állami gimnáziumokat és tudja, hogy fölösleges velük szemben ingyenes szegény sorsú tanulók beajánlásának a jogát fentartani, mert ott minden szegény sorsú tanuló ingyenes. Felcselekszik még vele, hogy ő ebben az államosítási ügyben micsoda nagy érdemeket szerzett s végül elfogadásra ajánlja az aláírt szerződést.

Ez meg is történik s aztán a gimnázium átadásával megbizná a gimnáziumi bizottságot, kikhez még **Cicatricis Lajos dr.** felszólalása folytán a polgármestert, a városi ügyészt és főszámvévót küldik ki.

Következett ezután a polgármester előterjesztése, a birtoknyilvántartói hivatalban tartott vizsgálat eredményéről, amely bizony hivatalban nagymértvű a rendeltetés és még nagyobb mértvű a restancia. Ez utóbbiak feldolgozására nem kevesebb, mint 3 időleges napdíjas engedélyezést kéri a polgármesteri előterjesztés, mely egyébként N. g. József adóügyi tanácsnok hibájul is rója fel részben a tapasztalt visszasszámot, mert a tanácsnok ezeket már júniusban észlelhette és kötelessége volt volna, a megszüntetésükre nézve előterjesztést tenni.

Sima Ferenc ez ügyben mint spórmester lépett fel. Hogy a tanácsnok mennyiben hibás, azt most nem akarja vitatni; de a restancia feldolgozására nem szavaz

meg egy napdíjast se. Ő eleget járja a minisztériumokat, az átkos kaurmányt, azt látja ott, hogy ha valamely ágbán restancia halmozódik fel, annak nekifészkik a többi tisztviselő és feldolgozza. Itt is úgy kell tenni: dolgoznak fel a birtoknyilvántartó restanciáit a segédszámviszték.

Bugyi Antal kifejti, hogy január és február hónapokban a számtalusi személyzetnek a maga dolgaival annyi a teendője, hogy a segédszámvisztéktől fölös más munkát is követelni: képtelenek. Azt vélne hat kimondandónak, hogy a restanciát az adóhivatali személyzet általában dolgozza fel — amit a közgyűlés egyhangulag el is fogadott.

A gazdasági tanácsnok teit aztán előterjesztést, feltüntetvén a közzéigazítás házi- és bérkezelése közt levő különbséget. Jelentése szerint a házi- és bérkezelés az első évben 48 kral, a másodikban pedig 76 kral került kompenzáció és évenként kevesebbe, mint a bérkezelés alkalmakor.

A képviselő városatyák ezt az előterjesztést már-már örömdetélés tudomásul vették, amikor felbottolt **Sima Ferenc**, hogy eljuttatja a közbizony önzetlen csószának és a hivatali önkény esküdt ellenségének szin-padi szerepét.

Nekirontott **Novobácky tanácsnok**nak, aki — ő szerinte — egész önkény-nélk csinál a város közpénztára terhére, a közgyűlés elé most vitt, a képviselőtestület által soha meg nem szavazott dolgokat.

Igy ime a közzéigazítás kérdésében is önkényesen megteremtette, 400 frt fizetéssel a felügyelői állást; sőt maga, önhatalmulag ki is nevezett arra egy embert, aki mindennél lakik, csak Szentesen nem.

Cicatricis Lajos dr. szintén nem barátja ugyan a tisztviselői önkénynek, de ilyent az adott esetben nem is képes felle-dezni. A közzéigazítási felügyelő évi 400 frt fizetése bent van a költségvetésben, azt hat nem a tanácsnok: de a képviselőtestület szabta meg. A felügyelőt pedig csakis a polgármester alkalmázhatta, — mindenesetre a tanácsnok előterjesztésére.

Sima Ferenc erre visszavonul a vádjával, de fordít egyet a dolgon. Őrül, hogy végre alkalmá nyílik a tanácsnok eljárását megbírálni, mert ő is volt gazd. tanácsnok, aki mindent merrt. A mostani azonban önkényesen szabta meg a halat, el is adta azt, amit kihalászatott.

Igen, igen, bóbiskoltak rá urambátyámék, úgy van biz az De tudomásul vették a tanácsnoki előterjesztést és aztán elégedetten szétoszlának.

UJDONSÁGOK.

Szentés, 1896. december 25.

— **Lapunk legközelebbi száma**, a közelebbi karácsonyi ünnepek miatt csak a jövő hét osztorokjén delután jelenik meg, úgy azonban, hogy csak úgy reggelben kerül kiosztásra **Amidőn** erről hirt adunk, egyttal vérdm karácsonyi ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak.

— **Emlékeztető.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 28-an, hétfőn délelőtti rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya: Szentés város képviselőtestületének a főgimnázium államosítása tárgyában imént megkötött szerződésének jóváhagyása lesz.

— **A kiállítás kitüntetői** A milleni-umi ország. kiállítás kitüntetőinek utolsó sorjegyzékét hozták tegnap szánkukban a fővárosi napilapok. E kitüntetések névsora ben-nünknek annyiban érdekel közelebbiről, mert ismét találkozunk benne pátriánakbeliekkel s jó ismerősökkel, kiknek méltó kitüntetése bizonyára mindannyiunknak jó esik. Így a **Ferenc József** rend lovagkeresztjét nyerte **Biro Elek** a kőrös-tisza-marosi árment. társulat ki-tűnő főmérnöke, a koronás arany érdemke-resztet **Pokorny Tódor**, e társulat volt mérnöke, újv érdemkeresztet pedig nyert **Danicsek József** mindszenti halászmester.

— **Nem hagyják a magukét.** Folyik az adóegzekúció városszerte. A végrehajtók rendőri segítséggel hordják be elárvereztetni a zálogtárgyakat és bizony az ősi virtus mellett ez a végrehajtás nem a legkellemesebb foglalkozás, sőt nem egy helyen veszedelmel is jár. A héten két helyen is rajtameg az adóvégrehajtónak és rendőrnök, hogy — ők bizony nem hagyják a magukét, tőlük senki istenfia el nem viszi a lefog-lalt holmijukat. Az egyik helyen **Hevesi József** polgártars meg a felesége szénvönőval, piszkafával olyan rettenetes gordejelében rontott rajta a rendőri asszisztenciának, hogy a zálogtárgyakat el se hozhattak tőlük; a de-putáció rendőrtől kénytelen volt megthá-rálni. A másik helyen meg egy rabius asszony, **Szekely Eszter** rohant keményen egy baltával a rendőrré, majd ahogy ez a baltát kiesavarta a kezéből, nyújtófát ragadott fel, mely fegyvertől azonban szintén megfosztottak, elhozva tőle a zálogtárgyakat, míg a rendőrről dulakodott. A hatóságok ellenségülők ügyét, persze, átteszik a fenytő bírósághoz.

— **Pandovics Döme** szabadon. Az isko lapénzek elikkasztásában való gyanú miatt vizsgálati fogságba helyeztet — a f. hó 23-án szabadlábra helyeztetet és még az nap este haza is érkezett a parochiájára. A kir. tábla határozatának indokolása hangsúlyozza, hogy a vizsgálat ma már olyan stádiumba jutott el, mely mellett annak meghiusulását töltöbbit tartani nem lehet és így nem is indokolt **Pandovicsnak** tovább vizsgálati fogságban tartása.

— **Házasságkötés.** **Csikó Ferenc**, a budapesti kultúrternőki hivatal vízmestere, a f. hó 26-án, karácsony hétfőjén lép házasságra **Németh Etelka** kisasszonnyal, **Németh Lajos** ref. tanító kedves, szép leányával. A polgári házasságkötés után az új pár egyházi bealdasa, aznap déltűn 3 óra-
kor lesz a ref. templomban.

— **Megfulladt csecsemő.** Ismét aldozo-t követel a vétkes szűlei gondatlanság, ismét a vádlottak padjára kerül e miatt egy vizgyázatlan anya. A 7 hónapos kis **Rózsa Juliánna** a szegény árthatlan aldozat; az édes anyja azt tette vele, hogy feülletette a bölcsőben s aztán jó maga ment az udvarra. Mire pedig visszatért a szobába, a kis árthatlan cseppesség hasmánt fektűt a bölcsőben és a vánkások közt megfulladt. A kicsiny hullát tegnap boncolták fel orvosrendőrileg és a gondatlan anya ügyét áttették a fenytő bírósághoz.

— **Szilveszter-esti mulatságok.** A kaszi-nóban, mint évente rendszeren, az idén is társasvacsorával vesznek részt Szilveszter este-jén az ó-év elbűcszűztetésében. Az estélyre való részvételi iv már ki van téve az egylet helyiségében és eddig is többen iratkoztak már alá. A polgári olvasókör választmánya, a f. hó 23-án tartott ülésében szintén elhatározta, hogy társas vacsorát rendez, Szilveszter estejé alkalmára. A részvételi iv itt is ki lesz az ünnepnapokon téve.

— **Halóza.** A következő gyszjelentést kaptuk: »Alólirottak lesűtő mély fájdalommal tudatjuk rokonaink nevében is, a szeretett férjnek, illetve apának, apósnak, testvérnök és sógnak: **Klein Árpád** nyugalmazott gazdatiszt, a nagyenyedi Bethlen-collegium volt jószág-igazgatójának, élete 59-ik, boldog házassága 27-ik évében, f. hó 24-én reggeli 6 órakor, hosszas és súlyos betegség után bekövetkezett halálát. Az elhnynt fejlethetetlennek földi maradványai f. hó 26-án, délelőtti 10 órakor fognak az ágost ev. egyház gyszszertartásai szerint, a kurcaparti-úta I. t. 168. számú gyszszertől, az ev. ref. egyház középtemetőjébe örök nyugalomnak átadatni. Áldás emlékére! Béke poraira!

Klein Árpád, mint nyugalmazott gazdatiszt, évcken át Szentesen lakott, hol neje

nagy számú rokonsága, a Kiss Pál család körében visszavonultan élt. Utóbbi időben a nagyenyedi kollégiumnak volt gazdasági igazgatója, mely állástól épp súlyos betegsége miatt kényszerült megválni. Temetése holnap délelőtt tíz órákor lesz a gyászhatártól. Elhunytát neje és gyermekein kívül nagyszámú rokonság siratja.

— **Műkedvelői-előadás.** A katolikus olvasókör holnap műkedvelői előadása elé, melyet a vármegyeház termében tartanak, nagy érdeklődéssel tekint a közönség, amit bizonyít az is, hogy a belépő-jegyek már előre nagy kelendőségnek örvendének. E jegyek előre válthatók Stark Nándor és Szighythy Zoltán papírkereskedéseiben. Színrekerül Kisfaludy régi, de kitűnő magyaros zamatu vigjátéka, »A pártütők«, melyet a derék műkedvelők nagy buzgalommal tanultak be, úgy, hogy a közönségnek szép élvezet kínálkozik az előadás megtekintésében.

— **Megszűnt jószágveszedelem.** Kistelekben, a rendőrséghez érkezett hivatalos jelentés szerint, teljesen megszűnt a sertésvesz. A község határát ennek folytán feloldották a hatósági zár alól.

— **Mémlő-kiosztás.** A dorosmai mémlő szakasznál január 20-án történik, a jövő fedezetési évadra, a mémlővek kiosztása, az érdekeit községek hatósági kiküldötteinek jelenlétében.

* **Köhögés,** rekedtség és ényálkásodásnál, a torok és a lélegzési szervek minden zavarána, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpásztilait. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerzetben és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: Egger A. fia Nádor-gyógyszertára Budapesten Váci-körút 17.

* **Párisi Divat.** Harmadéve, mikor a Párisi Divat első száma megjelent, a magyar olvasóközönség csakhamar észrevette, hogy oly divatlap indult meg, a mely úgyzólván új időszakot kezd meg a divatlapok irodalmában. Első sorban is az nyerte meg a közönség tetszését annyira, hogy a Párisi Divatban egyszerre egyesítve látta azokat a jó tulajdonságokat, melyek eddig nemcsak hogy ritkán voltak meg együtt, hanem melyek közül az egyik úgyzólván kizárni látszott egymást az összes többi divatlapoknál. Így például az egyik, melyben a ruhák díszes voltára volt fektetve, a másik, mely egy szerzebb akart lenni, az izlést, az eleganciát tévesztette el szem elől teljesen. Az ok az volt, hogy az ily divatlapok bár hirdettek, hogy kepek igazi párisi, londoni képek, voltaképp csak a Berlinben, Bécsben átjött s ily meghamisított divatot mutaták be. A »Párisi Divat« az első, a melynél csakugyan kimutatható a képek párisi eredete, sőt az is, hogy az ábrák egytől-egyik a legnagyobb párisi szabócégek (Worth, Fournery, Froncine, Montailé, Felix, Meunie) mintaruhái, melyeket vagy maguknak a műterem főnökének rajzai, vagy pompásan sikerült fényképek után mutat be a lap. Hogy a szöveg is lépést tartson a képekkel, a lapot Párisból Mme Cécile de Broutelles, Londonból Miss Jessie Warren Ashworth tudósítja a divatújdonságokról. A második évfolyamban megindult újítás is igen szerencsés, mert a lap külön e célra feltartott oldalán a londoni mintaruhák vannak bemutatva a walesi hercegnő udvári szálitónak, a Rendfern és az Últár háznak mintái. A külföldi tudósítások mellett azonban gondoskodva van arról is, hogy legyen oly sok cikk, mely a viszonyokra, magyar háztartásra, társadalmi életre illő. Eleg a megjelent cikkeik közül csak néhányat említenünk. A kesztői kímélése; — Hogyan vegyük ki a foltokat; — Otthon készíthető dekoráció tárgyak; — A függönyök tisztítása; — A fehérneműs szekrények; — Vendéglátás; — Divatos asztalnémeti; — A jó ur; — Szobai virágok, hogy lássuk, mennyire minden tárgyat figyelemmel tart a lap. A mi a vagyonosabb olvasóknak a keresetet megkönyíti, pl. kitűnő szabásmintái s számos háziipari dolog magyarázat által. — Meltek a többi képhez a pompás színezett divatképmelléletek is. A hölgyek részint a cikkeik keretében, részint a szerkesztői üzenetek révén minden kérdésükre megnyerik a választ

gy, hogy a legkisebb faluban lakó hölgy is teljesen párisi izléssel előzethetik a lap nyomán s a mi fő, teheti ezt k kevés költséggel is. Ertesülnek az olvasók a legelőbb bevásárlási forrásokról is, melyektől különben a szerkesztőség is beszerez nekik mindent. — A laphoz gazdag szépirodalmi melléletek is járul, s ez érdekes, illusztrált regényeket közöl, továbbá beszélgetket s más rövidebb közleményeket a fővárosi életből stb. Előfizetési ára egész évre 3 ft, félére 4 ft, negyedére 2 ft. A »Pesti Hírlap« pol. napilappal együtt egész évre 18 ft, félére 9 ft, negyedére 4 ft 50 kr. Mutatványsszámmal szivesen szolgál a kiadóhivatal.

* **A Barátfalvi lévita** címen írja meg a *Pesti Hírlapban* korszorú költőnk, *Jókai Mór*, azt a regényét, mellyel épen negyven esztendővel ezelőtt maradt adós a magyar olvasóközönségnek s mely az *Elátkozott család* befejezőrésze lett volna. És az is lesz ez a század elejéről való korrajz, melyet méltán a legnagyobb érdeklődés várhatunk. *A Barátfalvi lévitát* az új énegyedben közli a Pesti Hírlap, mely ma az írók fejedelmén kívül a legelsőrangú publicistákat és a legkedveltebb tárcacirókat sorolhatja munkatársai közé. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Ágai Adolf (Porz) Murai Károly, Kenedi Géza (Quintus), Kozma Andor (Koboz), Gerő Odón (Viharos), Kóbor Tamás, Gárdonyi Géza, Kálnay László, Szabó Endre, stb. stb., bizonyára oly névsor, mellyel ma egy más lap sem dicsekedhetik. A Pesti Hírlap abban is egyedül áll a lapok közt, hogy legtöbb kölben kedvezményben részesíti előfizetőit; ilyen a karácsonyi ajándékul adott *nagy képes naplár*, mely épen most jelent meg s küldetett szét a lap előfizetőinek; ilyen továbbá a havonként szétküldött *jegyzéknapló*, melyet szintén minden előfizető megkap. Kedvezményes áron kapja továbbá a Pesti Hírlap minden előfizetője a *Társi Divat* díszes kiállítás havi divatlapot. A Pesti Hírlap, ha akarna is, ez a tartalomra nézve ma a legnagyobb, legterjedelmesebb lap, mert minden nap 20—24, ünnep- és vasnapokon 32—40 oldal terjedelemben jelenik meg s az ára mégis csak 3 ft 50 kr. negyedére, 1 ft 20 kr. egy óra. A Párisi Divattal együtt negyedére 4 ft 50 kr. Mutatványsszámokát kívánatra öt napig szivesen küld a kiadóhivatal. (Budapest, V. Váci-körút 78. sz.)

Halott-cseppezet.

— Eshumálás Mindszentben. —

Mindszentről fejjelentés ment Szegedre a vizsgálóbírószághoz, hogy A m b r ú s Veron mindszei cselédleány a szükséges bejelentés nélkül temette el csak néhány napos törvénytelen gyermekét, amivel azt a granút hártotta magára, hogy a gyermekét, akitől talán a szegényel együtt szabadulni akart, bukott lányok módjára megölte.

A vizsgálóbírószág részéről Mindszentre ment I r á n y i Dező vizsgálóbíró, akinek jelenlétében a kísérteben volt törvényszéki orvos és S z o b l Lipót dr. mindszei orvos az exhumált holttestet felboncolták.

Az orvosok konstatálták, hogy a gyermek nem külsőország következtében halt meg, mint inkább gondatlan gyógykezelés miatt. A kis gyermek t. i. hét napig beteg volt és anyja, aki részt szegényehez tanúkat hívt, nem kért orvost a gyermekekhez, amely aztán el is pusztult. A szerencsétlen anyát tehát csak a gondatlanság vádjá terhel, amiért meg is indítják ellene a bünyfenyít eljárást.

I r á n y i Dező vizsgálóbíró megindította a vizsgálatot, amelynek eddigi eredménye a következő:

A m b r ú s Veron egy öreg rokonánál a tanák között rejtőzött el kis gyermekeivel. Barátot, jóismerst elkerült és mikor a csecsemő megbetegedett, nem tette, hogy orvost hívjanak hozzá. Csak akkor sejtette meg, hogy bűnös könyveltség volt a tiltakozása, amikor a gyermeke meghalt. Félni kezdett, hogy még keményebb váddal illetik, mint a gondatlansággal és ezért elhatározta, hogy a halálesetet nem jelenti be az anyakönyvi hivatalban, nem vizsgálattja meg a holttestét a halotaszékkel, hanem eltemeti magis ott és ahol tudja, ha kell szertartás nélkül is.

De így még sem kellett tenni Mert a pap beszentelte a halottat.

Úgyanaznap Mindszentben több temetés volt. Talán négy-öt koporsó várt kint a temetőben az elhantotásra. Ezt megtudta A m b r ú s Veron és gyors elhatározással a temetőbe lopta a kis koporsót a többi közé. Sirt asott neki és el is temették szokás és hagyomány szerint.

Csak a temetés után vette észre a temetőcsész, hogy az ujonnan felhantolt sírok mintha egygyel megszaporodtak volna. Számot vetett és gyanút alaposnak találta. Egy kis utánjárással megtalálta az összefüggést és így került a dolog a fenytő törvényszék elé.

Irodalom.

Egy bevált újság. Vagy egy fertály esztendővel ezelőtt, bizonyosan emlékeznek rá a magyar közönség, tízenyolc budapesti újságíró megalapította a *Budapesti Naplót*. Írók és poéták, a kik közüdmás szerint mindig problémákon török a fejüket, közös új problémát állítottak maguknak: mi képp kell megteremteni az »önkezelési« újságíró, mi képp kell felszabadítani a sajtót a tőke jarma alól, mi képp lehet független lapot teremteni, megteremteni az újságírók lapját? A dió kemény volt és nehéz a munka; egyrészt a körülmények kényszere, másrészt egy nagy eszme vitte rá a tízenyolcok csoportját, hogy szakítva a zurnalistikai munkafelosztásnak hagyományával, magukra vállalják ok tízenyolcan az újságírástól kívül még az újságálatásnak és az újságálatásnak gondjait is. Azonban épp az az »önkezelési« újságíró, a ki függetlenül minden kiadótól és mentesen minden méltatlan jarmótól, igaz kedve szerint beszélhet, a maga felelősségére és a közönség tetszésére úgy kezelvén önmagát, hogy bizalmat keltsen és kedveltséget. Nos, ez a probléma, mint a Budapesti Naplónak országsszerzte elterjedt komoly formájú, tekintélyes számaiból látjuk, jó sikerrel oldódott meg. A tízenyolcan pompásan kezelik önmagukat és világos bizonyosságát adják annak, hogy kevés emberből kitűnően lehet megszervezni egy respubliát. A Budapesti Napló, a melynek politikája független, szabadelvű és rendíthetetlen; tarcarézés, hírvovata és kritikája a magyar sajtóban kivánatos színvonalra mérteke lehetne; az az újság, melynek főszerkesztője Vészi József, felelős szerkesztője Braun Sándor, melynek politikáját a szerkesztők mellett Beksics Gusztav és Balogh Pál, a szabadelvű magyar újságírásnak e fényes tollú, nagy tanultságú és erős logikájú triász vezeteti, a melynek tarcarovatát pedig Abranyi Emil (Robin), Gergely István, Lyka Károly, Markus József, Papp Danici (Monachus), Pékár Gyula, Thury Zoltán, Tömörkény István, Feszt Géza, Szántó Kálmán, Munkácsy Kálmán stb. élénküik; az az újság, amelynek országsszűlyési rovatát, hírvovatát, különféleit, katonai cikkeit, riportját stb. a legkipróbaltabb, legtanultabb és legzölésesebb magyar zurnalisták szerkesztik és írják, igen természetes, hogy rövid három hónap alatt elterjedt és népszerűvé vált. A ki egyébiránt gourmand a szellemi élvezetekben, az ügyis megtudhatja ennek titkát, ha előfizet a Budapesti Naplóra. Ez az újság épen annak való, a ki már unja a szürkét.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Gabonátörsde. (Bpest, dec. 24.) A készárúzetlet ma is csaknem egészen forgalom nélküli volt, a mennyiben a gyenge kínálatnak korlátolt vételekdv állott szemben, az irányzat csendes maradt és elkeit néhány ezer métermazsa bu z változatban arakon. A malmok rendkívül tartozkodók a vasarlatok és a lisztüzlet menete fölött panszokdol, a közeledő évszarat pedig szintén hozzájárul a vásárlások megcsorításához, mint hogy nem akarják, hogy a mérleg sok fölösleges nyersanyagot tüntessen fel. Az üzlet fellendülése újév után annál inkább remélhető, mivel akkor már rájárulnak a készletek kiegészítésére, a tulajdonosok tehát nem sürgetik az eladást és tartják az áratok. R o z s b a n is alig volt forgalom, az árak változatlanok és elkeit néhány vaggon 6.50—6.60 frton budapesti paritásban. A r p a gyenge forgalom mellett csendes irányzatot követ, ta-

kormányárú 4—4.35 frton kelt el minőség szerint. Z a b változatlan, néhány vaggon kelt el, melyért 5.60—6.15 frtot fizettek szín és tisztaság szerint. Tengeri gyenge forgalom mellett változatlan, az árak leginkább névleg 3.35—3.45 frton jegyezteknek budapesti paritásban. Állomásokon úgy azonnali, mint későbbi szállításokra élenkebb üzlet fejlődött. Hivatalos eladási jelentés nem adott ki.

Laptalajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Szegváron, a szentesi utcában újonnan épült és korcsmához vagy bolti üzlethez alkalmas ház több évre bérbé kiadó és szt.-György-napkor átvehető. Ugyanott egy nagy magtár külön bérbé vehető.

Tudakozódhatni a helyszínen, Pusztai Pálnál. 137. h. sz. alatt. 2—2

Fejér Imre

tudatja a t. gazdálkodó közönséggel, hogy az újjárosi csárdai földbérlete és a terehalmi bérlet, bérbé azonnal átad.

Özv. Kozák Györgynének

kajáni tanya földje 1897. szeptember 29-ik napjától haszonbérbe kiadó, értekezhetni I. t. 615. sz. alatt. 3-3

Ricé-téle Horgony-Pain-Expeller
 iniment. Capsici comp.
 ármezes házasor alkotott az idő megörökösítésének, r több mint 27 óra megbízható, fájtalomszűrő-
 raszálékot alkalmazatik készvénynek, eszmal, tag-
 snál és megpárolásnak és az orvosság által, bedarabol-
 mindig gyökereiben rendelkezik. A valódi Horgony-
 poltat, gyökere Horgony-Lámpa, melynek egy-
 s szesz, hanem igaz népszerű házasor, melynek egy-
 ban som kollektív hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr.
 an; főrakat: Főrakat József egy-
 I. Budapestben. Bevásárlás alkalommal
 bosk legyünk, mert több kisebb boltok
 an forgalomban, ki minden egyes üveget „Horgony” val-
 : minden csomagolás melletti mint nem va-
 sítsa vissza.
 ER. AD. és HES. és H. ár. adati számlák, RUDOLSTADT.

Alapítva 1863-ban.
Világhírűek
 a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú
Kézi-harmonikái
Trimmel N. Jánosnak
 Bécs,
 VII/3. Kaiserstr. 74.
 Nagy raktára mindenféle
hangszereknek!
 Hegedűk, citerák, fótak,
 oocarínák, szájharmonika-
 kák stb. stb.
 Svájci zenélő acéljátékoszerek, hangban
 felülmulhallanak, zenélő-albumok, pohá-
 rak, stb. stb.
 Mintakönyv ingyen és bérmentve.

ÜNNEPÉLYES VENDÉGLŐ MEGNYITÁS.

Az általam bérelt és izlésesen megújított **Szentes városi nagy-vendéglő kávéházi és éttermeit** az 1896. évi december hó 25-én, azaz **karácsony első napján a**

szegedi honvédszenekar

közreműködésével megnyitom.

Az ünnepély este 7 óraker kezdődik. — Belépti díj szemé-lyenkint 30 kr.

Újonnan díszített, a kor kívánalmaihoz berendezett **kávéházi és vendéglői** termeimet, helyiségeimet, újonnan beállított teke-asztalaimat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom.

Kihordásra kitűnő minőségű hegyi erdélyi új boraimat literenként 32 kr., az Odeschkalchy herceg pincéjéből beszerzett hegyi óborokat pedig 56 kr-ért árúsitom el, házhoz kihordva.

Öt literig, vagy azon felüli vevőkhöz magam szállítatom a rendelvényeket. Az 56 litert vagy azon túl vásárlókat árkedvezményben részesítem.

Magánházakhoz izléses ételek kihordását a legjutányosabban számítom. A belső kiszolgáltatások felügyeletem mellett pontosan fog-nak eszközölni.

Üzletemet az eddig tapasztalt kegyes pártfogásba ajánlva és azt továbbra is kérve, — maradtam

Szentesen, 1896 december havában.

Teljes tisztelettel

KASSBÉLA.

szálloda-bérlő.

DIVAT SZALON

divat- és szépirodalmi közlöny.

Szerkeszti: Fanghné-Gyujtó Izabélla és Szabóné-Nogáll Janka.

Divat Szalon megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Diszes, elegáns kiállítása s különösen művészies kivitelű színes divatlapja által díszes minden szalon-asztalnak.
 Divat Szalon ingyen-mellékletével, az „Uj Gyermek-Divattal” együtt 44—48 oldalra terjed.
 Divat Szalon azokivül, hogy divat-képei az uralkodó divat tükre, folyton közöl képeket Párisból, Londonból, Berlinből is. S ez által az idegen divatlapokat feleslegessé teszi.
 Divat Szalon rendszeren közöl egyszerűbb toilletteket is és módot, utasítást nyújt a hölgyeknek arra, hogy ruháikat takarékosan s mégis csinosan, otthon készíthessék.
 Divat Szalon kézimunkái változatosak, a rendes használatra szánt himzésektől kezdve a leg-ritkább, legdivatosabb új kézimunkáig mindet bemutatja s érthetően tanítja.
 Divat Szalon Szépirodalmi része oly dús, érdekes s változatos, hogy minden más szépirodalmi lapot pótol. Munkatársai közt ott van irodalmunk minden jeles és gondot fordít arra, hogy a nők lapjába tehetséges, kedvelt írónők is gyakran írjanak. A lap szelleme mindig tisztességes. Keresi a szépet, a nemesítőt s kizár minden frivol közlényt. Lapunkat fiatal leányok is bátran olvashatják.
 Divat Szalon számról-száma mutatja be kiválóbb hölgyek arcképeit: a művészel, irodalom s a jötekönység nevezetesebb nőalakjait. Ez évben különösen a jötekönység szerepívőivel foglalkozik. Terve vette, hogy minden elsőrangú nőgyelet előkötőjét művészi kivitelű arcképben mutatja be.
 Divat Szalon állandó rovatot tart kérdések és feleletek közlésére. E rovat minden előzetőnek teljesen díjtalanul áll rendelkezésére.
 Divat Szalon rendes karácsonyi ajándékkal is kedveskedik. Ez évben egy rendkívül díszes, elegáns jelmez-naptárt küld állandó éa január 15-ig belépő előfizetőinek.
 Divat Szalon emellettögra a legértelmesebb, legértekesebb és legolcsóbb divat- és szépirodalmi lap.
 Divat Szalon Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Divat Szalon kiadóhivatala Zivánatra bárkinek küld mutatványszámokat ingyen és bérmentve.

„DIVAT SZALON” kiadóhivatala

Budapest, Gizella-tér (Hlaas-palota).

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat.

Ekegyártásra küión szakosztály

12—5

GÖZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakba vágó felvilágosítással díjmenteseu szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m:

Első magyar gazdasági gépgyár részv.-társulat

Budapestben.

Különlegességek borkészítési gépekben.

A címre ügyelni tessék!

III. tized 155 sz. alatt levő, éjjeli üzletre kényelmesen berendezett házam, teljes berendezésével együtt örökáron eladó, esetleg bérbe kiadó.

Értekezhetni velem szóbelileg vagy levél útján, ugyanott
Szentés, 1896 dec. hó

3-3

Gábor Lajos.

Haz-eladás.

III. tized 60. szám alatt, Molnár Bálint tulajdonát képező ház, 632 négyszögöl udvarterülettel, melyen jól berendezett szőlőskert van, szabad kézből eladó.

Ugyanott két — jó házból való fiú, — szabóiparos tanoncnak felvétetik.

Értekezhetni a tulajdonossal. 3-3

Üzleti értesítés.

Tisztelettel tudatom a t. vásárlóközönséggel, hogy a bekövetkező téli idényre kézmű-, divat- és rövidárú-kereskedésem oly dúsan van felszerelve, hogy a legnagyobb kívánalmaknak is megfelelőek; hogy mily előnyös árak mellett szerezheti bárki is be nálam szükségletét, szolgáljanak útmutatóul a következő árak:

- 1 rőf duplaszéles szövét, férfi-öltönyre és női-kabátára 55 kr., s feljebb.
  - 1 rőf duplaszéles szövét, női ruhára 21 kr., s feljebb.
  - 1 rőf jó mosó barchet, legujabb mintákkal 16 kr., s feljebb.
  - 1 drb. téli kendő alpacca és posztó 45 kr., s feljebb.
  - 1 drb. téli kendő berliner (zeñr) 65 kr., s feljebb.
- Téli alsó tricóruhák minden nagyságban és árban.

Menyasszonyi kelengyékhez szükséges árúk rendkívül olcsó árban.

Saját érdekemben kérem azért a t. vásárlóközönséget, szükséglete esetén üzletemet sziveskedjen megtekinteni, mert el van ösmerve különösen azon t. vevőim előtt, kik üzletemet fennállása óta bizalommal támogatják, hogy **kitünő jó minőségű árukat nagyon olcsó árakon csakis BUDAYN lehet beszerezni!!**

Szentés, 1896. nov. hó.

Tisztelettel: **Buday Imre.**

Fiatall nő ajánlkozik házvezető-nőnek vidékre vagy pusztára.

■ Cim a kiadóhivatalban. ■

Kiadó bolthelyiség.

Özv. Dobray Sándorné házánál január hó 1-től kezdve egy bolthelyiség kiadó.

BELÉPÉSI FELHIVÁS

A SZENTESI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

XII. ÉVCSOPORTJABA.

Ezen évcsoport 1897 január 1-én kezdődik és 1899 december 31-én végződik. Bárki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletreszketet. Minden üzletresz után hetenkint 20 kr. fizetendő. A három év letelte után az évcsoport feloszlik, az összes jövedelem a résztvevők közt felosztatik és mindenki készpénzben megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

Az egyes üzletreszek a múlt években soha sem jövedelmeztek kevesebbet 6 százaléknál, miért is ez az intézet tökébefektetésre igen alkalmas.

Az intézetnek tehát két célja van: egyrészt tagjai közötti a takarekosságot előmozdítani, másrészt a tagoknak heti részletekben könnyen visszafizethető olcsó kölcsönt belyegmentesen nyújtani.

Előnyei: Kölcsönt más, mint egyleti tag, nem kap. Minden üzletresz után 30 forint, nagyobb pénzkészlettel s kifizetőség mellett nagyobb kölcsön is engedélyeztetik. **Készesség nélkül is lehet kölcsönt kapni a már befizetett összeg 20 részének erejéig.** pl. 30 frt után 27 frtot.

Az adós a kölcsönt a 3 év letelte előtt nem tartozik visszafizetni, hanem az intézet kötelezi magát, hogy a kölcsönösszeget az adósnál hagyja azon esetre, ha a heti részleteket és időközi kamatokat félveként pontosan megfizeti, mely esetben a 3-ik év letelével a kölcsön a jegyzett üzletreszek utáni járulékól vonatik le.

Hogy ezen már 11 év óta működő szövetség mely kedvezővétségnek örveid, arról az évről-évre szaporodó részvények száma tanuskodik; az első évben 614 részvényt kezdte meg a szövetség működését, jelenleg pedig, — halár minden évben körülbelül 1000 üzletresz lép ki, az üzletreszek száma körülbelül 3000.

Az új évcsoport beletéire már most lehet előjegyezni részint a szövetségi helyiségben (kedden és szombaton d. n. 2-6-ig) özv. Nyíry Danielné házában (postahivatal mellett), részint az egyes igazg. tagoknál levő aláírási ívekben. Egy-egy üzletresz után beiratási díj 40 kr. fizetendő, mely az illető évcsoport javára esik.

A jövő évi február 1-je után belépők kotelesek az elmulasztott hetek után intődíjat is fizetni, részvényenkint s hetenkint 1 krt.

Szentés, 1896 dec. hó.

BALAZSOVITS NORBERT,

3-2

igazgató.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Kukorica-morzsolók és szeckavágók kézi, járgány-hajtásra — (Kühne-féle kitünő gyártmány) a legjutányosabban beszerezhetők **POLACSEK FERDINÁNDNÁL** Szentésen, Vásártér — részletfizetésre is. Ugyanott legjobb minőségű

LÉGSZESZ KOCKSZ

kicsinyben és nagyban mindenkor kapható.

3-2

Életnagyságú

arckép

krétarajzban.

Legszébb szabadisz.

Legkedvesebb emlék.

Leaca kalma-abb ajándék

karácsony és ujévre.

Egy legujabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságú mellképeket készítek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban

Tessék árjegyzéket kérni.

KOHN DAVID, Budapest. Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

10-5

A „KÉK CSILLAG“-HOZ

Szeged, Széchenyi-tér és Kárász-útca sarkán.

December hó 8-ikán kezdődött a nagy

KARÁCSONYI OCCASIO ELADÁS

mely alkalommal az idény-előrehaladása folytán ruhakelmék, selymek és mos anyagok rendkívül leszállított árban eladatnak.

KIEMELENDŐK:

Cheviote sottis duplaszéles	30 kr méterje	Sima és mele Hunalája 120 cm. mtrje	75 és 85 kr
Kétszínű divatkelme duplaszéles	40 „ „	Fekete selymek	85 cm. „ 1 f. 50 kr
Női posztószines kockával	50 „ „	Selymek esteli színek	65 cm. „ 75 kr
Creppek esti színek	50 „ „	Pongis selymek minden színben	1 frt
Angol mintájú kelme 120 cm széles	60 „ „		

Néhány száz maradék félárban.

MINTÁKAT KIVÁNA TRA.

4-3

P SERHOFER J.

Vértisztító labdaccai.

ezelőtt általános labdacsek neve alatt; ez többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat észerszeresen nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől ke-zlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek háziszertül ajánlataknak és ajánlataik minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbetegségek, köhika, vértelulások, aranyér, beltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre és az abból eredő bajknál is: így sípkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíráthól, melyek a labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszaszerésére folytán hozták intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer úr! Legyen olyan szíves és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmúlhatlan vértisztító labdacsaiból utánvetellel. Fogadja ez uton is legmelyebb köszönetemet labdacsaí csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pavli-tk Ferenc. Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes úr! Isten akaratára volt, hogy az Ön labdacsaí kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megbűlttem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsaí engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért észerszer. Nagy bizalommal van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerésére segítségül szolgáltak.

Becs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt úr! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruttal és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondt, midőn veletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaíból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichegraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes úr! Alulírott ímeteltem kér 1 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaíból. El nem mulasztom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azokat, a hol csak alkalom nyílik a szenvedőknek lezemelegében fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésre-rinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Telej tisztelettel Hahn Ignác.

T. úr! Felkerem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaíból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjek. Csakis az Ön esodálatos labdacsaínak köszönetem, hogy egy gyomorbeteg, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Pserhofer J.-féle, az arany birodalmi almáhoze címzett gyógy-szertárban, Bécsben, I, Singer-strasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentve utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az öszeg előbbeni beklüdsésnél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsekat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyan-azon aláírással vörös színben van elírtva.

P SERHOFER J. gyógyszerész

BECSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A. „ZUM GOLDENEN REICHSPFEL“
Raktárban Budapestben: Török József (Király-útcá.)

a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van elírtva.

Bernhard-féle alpesifü liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású leg-jobb szer, minden köszvényes és csuszos bajok u. m.: gerinc-agy bántalom, tarszagatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fúlszagatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajpörösztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelenczével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Útés és száras által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkkukac, sebes-vagy gyúladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 téglé 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fia ker-por, hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz 35 kr, bérmentve 60 kr.

Ferencz-palinka sóval vagy só nélkül. 1 üveg 70 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden által sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Utifüedv, egy általános ismert kitűnő háziszér, hurut, rekedtség, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér. 1 üvegsével 22 kr., 1 1/2 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Buirich A. W.-tól. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményei u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, egy füveg 50 krajczár, egy kis füveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot. 50 kr. bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen. 1 füveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitűnő szer gyomor- és bélbetegségeknél, az idegek erősítésére. 1 liter Kola-elixír vagy lör 3 frt, 1/2 liter 1 frt 60 kr. 1/4 liter 85 kr.

Kola-elixír vagy lör, üvegekben darabonként 5 frt 50 kr, 3 frt, 1 frt 60 kr.

M i a p o k a, kitűnő szer egyoldalu fejfájás, fogfájás, rheumatizmus stb ellen 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdettet összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a közzétben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. Posta megrendelések a leggyorsabban eszközölhetnek, ha a pénzüsség előre küldetik, nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az öszeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltébbek.

6-1

Karácsonyi ajándéku a
„PESTI HIRLAP“ nagy képes Naptára.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Peldányszám 50 és 60 ezer közt.

Mutatványszámok ingyen.

MUNKATÁRSÁK:

Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Beksics Gusztáv, Balogh Pál, Borostyáni Nándor, Toth Béla, Ágai Adolf (Porzó), Kozma Andor (Koboz), Murai Károly, Kóbor Tamás, Gerő Ödön, Szabó Endre, Kálnay László, Dr. Vázsonyi Vilmos.

Előfizetési díj:

	^{Csak}	PESTI HIRLAP			PÁRISI DIVAT -tal	
					<small>együtt</small>	
Egy évre		14.—	Egy évre		18.—	
Fél évre		7.—	Fél évre		9.—	
Negyed évre		3.50	Negyed évre		4.50	

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körút 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. Egyszerű öltözetek párisi izléssel.

Mutatványszám ingyen.

P Á R I S I D I V A T

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szines, élő modellek után készült fény-nyomatú képekkel, szabásrajzok, kézimunkák, illusztrált regények stb.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

Legszebb és legolcsóbb magyar divatlap.

Előfizetési díj:

	^{csak}	PÁRISI DIVAT			PESTI HIRLAP -pal	
					<small>együtt:</small>	
Egész évre		8.—	Egész évre		18.—	
Fél évre		4.—	Fél évre		9.—	
Negyed évre		2.—	Negyed évre		4.50	

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körút 78. szám.

A „Szentés és Vidéke” karácsonyi melléklete

Nincs igazság a szerelemben.

Hirtelen támadt forgószél zúgott végig a főváros utcáin. A nagy emberáradat, mely a hős esti órákban a járdákon hömpölygött, a zivatar közeledésének előérzetében mintegy varázsütésre oszlott szét. Kiki biztos hajlék után törekedett. Csakhamar hatalmas zápor mosta fel a poros utakat. Az útszéli csatornába patakiként ömlött a víz és a zuhogó esőben ember messze nem volt látható.

A toronyóra éppen kilencet ütött. Egy mellékuta ujonnan épült házának kapujában egyszerűen, de csinnal eltörtözött fiatal ember álldogált. Látszott rajta, hogy a hosszan cikázó vakító villám, a mennydörgés bűgő moraja és a mindinkább nagyob és nagyobb aranyokat öltő záporosó egyáltalában nem aggasztja. Szemeit le sem veszi a szemközt levő ház első emeleti ablakjairól, feszült figyelemmel kísérve a mozgó árnyékokat. Nem hinné az ember, hogy élő lénynek van dolga, ha egy-egy sóhaj alakjában életjelt nem adna magáról. Sohajában az epedés, a sóvárgás minden fájdalma rezdül meg. Szívzorongva lesi, vajjon látható lesz-e a természet legszebb alkotása, a földi élet egyetlen üdvözítője, megjelenik-e ablakánál Ő, imádsának, rajongásának tárgya. Boldogabb ember nem volna e föld kerékén, ha Őt láthatná, habár egy pillanatra is! Sápadt arcán a lemondás szánalmat keltő jelei mutatkoznak. E közben az eső folyton szakadt. Valóságos víztenger borítja a várost.

Míg idekinn második ötvíz fenyegeti az embiséget, addig a kavéházakban és egyéb mulatóhelyeken vig élet folyik. Budapest a kavéházak városa. Azzá avatja az a körülmény, hogy a lakosság túlnyomó többsége nem tud ellenni nélküli. Sok-sok ember nem képes addig lefeküdni, míg bármily kis időt is rendes kavéházában nem töltött és édes örömet fogadja az alkalmat, amikor a továbbidőzést kikérni nem lehet.

A szűnni nem akaró égi háború folytán a kavéházak sokáig zsúfolva voltak. Kinek is lett volna kedve ilyen időben ott hagyni a biztos fedél, még hozzá, ha popás muzikások készetet az ottmaradásra?

A körül egyik zenés kavéházában különösen hangos élet ütött tanyát. Egy vig társaságült 4-5-ös összetelt asztal körül. A kik már láttak jószágokat mutatni, azok elképzelhetik, hogy az asztalokról mi sem hiányzott. Kezdetben a sör járta. Ez nem igen illik magyar embernek, pláne ha jószág. Csakhamar a „bikavér” vette át éppen nem eszdes birodalmát. Ez aztán alaposan megteremtette a hangulatot. Növelte a szemfüles cigányprimás nótaja, melynek kezdő sora: „Nem ütök a jószágot agyon!” ugyancsak larmás vízhangra talált.

A mulatozásban határokat nem respektáló társaság csupa szemrevolalt legényből állott. Ejje! kavéház lévén, nem volt hiány az ilyen helyiséget tartkító hölgyekben sem. A mulatozás előrehaladt stádiuma, a pezsgős palackok durrogása odacsalta őket a jurisz prudencia letéteményeseihez. A megismerkedés hamarosan történt.

— Te, Pali, nézd csak ezt a barnát, nézd csak azokat a szemeket! Azt a pufók kis arcot, no meg a gödröcskét! Hé, Pali pajtás, nem hasonlít ez arra a kis fruskára, ki oly örületesen belédszeretett a multkor

azon a nyári mulatságon, hogy le se tud azóta rázni magadról? ...

— Az igaz, fiuk, szakasztott mása Bertának. De jó, hogy eszembe hoztátok; ez a kis lány ugyancsak jól csinálja. Ma már levelet is kaptam tőle az egyetemre, melyben egyre másra szerelmet esküszik. Kezd a dolog komolyba atcsapni és az éppen nincs inyemre. Tolakodása határtalan és most már szívesen akár meg nem történtnek tekinteném azt a különben kellemes esetet, hogy a „hölgyválaszt” mindvégig velem táncolta, nem kis boszankodására a körülötte lézengő férfihadnak. Fiúk, ezen segítenetek kell!

— Ha csak ez a baj; veté közébe egy tejfelesszajú, nincs ok a búslakodásra. Felváltva fogunk téged helyettesíteni!

— Nagyszerű! Eljen Feri pajtás! Eljen a barátság! felkiáltások igazolták, hogy a javaslat elfogadtatott.

Nem sok idő telt el: elázott az egész társaság. Jobb, ha a néző elé táruló képet nem festem le. A szánalom és undor egyes érzete két nyomában és ha most ide vetődnek valaki, no akkor — több levél nem menne az egyetemre »Neki«.

Mar reggel felé járt az idő, de az utcaakra még mindig koromsötétség nehezedett. Komor felhők borították az eget és az eső folyton esett. Mintha sohasem akarna véget érni!

Egy mellékuta ujonnan épült házának szemközt emelkedő modern bérpalota első emeletén éppen nyugovóra készült a család. A házi kisasszony — egy ideálisan szép leány — kezet eszokol szüleinek, köszönti testvéreit és a szobaleány kísértében szobájába vonul. A mint biztonságban érzi magát, nyakába borul a leánynak, két szíve felteve őrzött titkaba avatva, megléti társnőjével fogadott és keserves sírásra fakadt. Hosszú ideig nem tud szóhoz jutni. Majd letörli könnyeit és leül asztal mellé. Fiókjából, annak legrejtettebb zugából kivész egy kis szekrénykét, előkeresi kulcsát és felnyitja a világ legnagyobb kincsét tartalmazó tárgyat. Csakhamar előtte fekszik romlatlan szívével, egész lelkével azerett Paliának nélyképe. Főle kapta azon a nyári mulatságon, melyet élete legszebb napjának tart. Forró eszokot lehel a sima papírlapra és hosszan, elmerülten szemléli Ő-t. Alig tud megválni a képtől. Végre is a leány unszolására elteszi kellő óvatossággal és lefeküdni készül. A leány, midőn hön szeretett kisasszonya lefeküdt, jó éjszakát kívánva elhagyja a szobát. Berta — mert hisz ő — nem tud elaludni. Gondolatai messze járnak a négy falon túl, ott hol Palija van. Úgy érzi, úgy látja, hogy ő is róla álmódozik, csak neki él. Hogyne! Hisz még most is fulébe csengenek az édes szavak: Bertám, nélküled kin az élet. Ha enyém nem lehetsz, úgy nincs mit keresnem a földön!

— Tied vagyok egészen. Nincs az a földi hatalom, mely tőled elválasztani tudna!

E közben múlik az idő, de az álom még mindig nem akar szempilláira nehezedni. Kivül zuhogó eső csapkodja az ablakokat. Felkel, előveszi naplóját, hogy újból és újból atolvassa ama bejegyzéseket, melyek a vele töltött gyönyörteljes órákat örökítik meg. Tollat ragad és ezt írja könyvébe:

„Már egy hete múlt el, mióta nem láttam. A tegnapi küldött levélre semmi válasz. Talán csak nem beteg? Vagy ha már

nem szeretne? Oh, de arra gondolni sem lehet. Hisz oly igazán, oly meggyőzően vallotta meg szerelmét! Kért, hogy én is szeressem. Mondta, hogy életével játszem. Légy nyugodt, édesem, szeretlek, mint ember szeretni tud. Szerelmemet megőrzöm számodra, bármily akadályok törnyosulnak is élénk... .

A szobaleány említette, hogy Laci bátyám barátja ismét az ablak alatt volt. Ennek az embernek tolokodása határtalan. Legközelebb elmondom a papának.

Szakadj zápor, tombolj vihar! Benne-tek talál visszhangra azon igazság, hogy —
n i n c s a s z e r e l e m b e n i g a z s á g .

Havas Zsigmond.

Jászai a Vigszínházban.

— Intimitások Niobéról. —
Mi budapesti színházlátogatók már megszoktuk, hogy minden vigszínházi bemutatóest — a,premiére rendes igazalmán felül — valami olyan érdekességet hoz, a mi még jobban felfokozza várakozásunkat. És innét van aztán az, hogy a közönség most már csak úgy törli magát az új Lipót-körtüi színház premiére-jegyéi után s egy ilyen premiére-estén a színház minden zugában megtelek, a mi nem kicsiség, ha meggöndöljük, hogy a Vigszínház most a legnagyobb színháza Budapestnek s éppen kétszer annyi ember fél bele, mint a magyar királyi operába.

Most, hogy túl vagyok a Vigszínház legújabb premiére-jén, a Niobéról, elarúhatom, hogy ennek az estnek is meg volt a maga nagy érdekessége, s a mely csak annyiban különbözött az előző premiérésték érdekességétől, hogy a Niobé-est érdekessége elmaradt.

— Hogy mi maradt el és miért maradt el, azt amikor önöknek nagy diszkreáció mellett elmondani. De aztán el ne arúlják, hogy tölem tudják. Igazán mondom, nagy kellemetlenségem támadhatnának belőle itt is, ott is, a kulisszák világában.

Mielőtt azonban régi mesterségembe, az indiszkrécióba bele fognék, el kell önöknek mondanom, ha ugyan a fővárosi napilapok premiére-cikkeiből már amúgy is nem tudnak, hogy a Vigszínház legújabb angol bohózatában, a Niobé-ban, egy életre tamadt görög-szobor játssza a főszerepet.

Ezt a meglevendett szobrot Láncazy Ilka játssza.

És itt következnek az én ígért intimitásaim.

Harmadnapra rá, hogy a szobor szerepét elküldték a Vigszínház drámai hősnőjének, találkoztam vele az utcán. A kissé csipős északi szél dacára, — a mely mellesleg megjegyezve a legrözsibbra csipőte az arcát, — megszólított:

— Egy merész tervvel foglalkozom...

— Meg akarja hódítani Budapest egész férfünőpét?

— Még merészebb gondolat ennél is. Jászai Marit akarom karrikizni Niobéban! ... Mit szól hozzá?

— Kérem, ne adjon a szavamra semmit, mert én azt tanácslom, hogy — okvetetlenül csinálja meg a karrikatúrát!

Ez nem olyan nagy tréfaság, mint önök azt az első pillanatra gondolnák!

Nálunk jó Magyarországon nem lehet tréfálni e dolgokkal. Nálunk egy k a l a p lehet hazafiság dolga s egy gyufatartó nemzeti kegyelet tárgya. A nemzet nagy tragikáját kikarikírozni nyílt színpadon! Esetleg egy kis hazai forradalomnak lehet az oka, ebből pedig még nemzetközi bonyodalmak is támadhatnak.

L á n c z y Ilka tehát esetleg előidézheti a régóta félt európai konflagrációt s lángba boríthatja Európát. (Ami azt illeti, elég szép asszony hozzá!)

Láttam ugyan egyszer egy fiatal, névtelen kis színésznőt Párisban, aki Sarah Bernhardtot figurázta, még pedig olyan zseniálisan, hogy egész Páris tapsolt neki; de hát ott a kalapok csak a divat szempontjából jönnek figyelembe, a gyufatartók pedig szintén nem tárgyai a nemzeti kegyeletnek.

Mikor a V i g s z i n h á z Niobé-jának, ennek a görög kosztümöt viselő, versekben beszélő, klasszikus szobornak azt tanácsoltam, hogy csak figurazza ki a nemzet nagy tragikáját, magam is meghökkenem, de kénytelen voltam elismerni, hogy az ötlet pompás, s ha akadna színésznő, a ki a mi nagy Mirjankát, mint a hogy a színházi világban Jászai Marit nevezik, hanghordozásban, arcajtékában, járásban, szóval egész egyéniségében híven utánozni tudná, ennek a karrikatúrának meg lenne a maga művészi becsé. Miután kifejtettem a karrikatúra művészi jogosultságának egész teóriáját (a székelyben egyre csipősebb és L á n c z y Ilka arca egyre pirosabb lett!) a V i g s z i n h á z drámai hősnője így szólt:

— Brrr! Csak most veszem észre, hogy hideg van! . . . A mi a karrikatúrát illeti, egészen feibátorított ön, meg fogom csinálni . . . Adieu!

Egy hét múlva az szívárgott ki a V i g s z i n h á z kulisszái mögül — a hol a N i o b e próbái folytak, hogy a lipót-körüli színháznak legközelebbi nagy szenzációja egy briliáns Jászai-karrikatúra lesz.

Még G á l Gyula, a színház legkritikusabb színésze is, mikor megkérdeztem tőle az O t t o n - b a n :

— Csakugyan jó lesz Lánzy Ilka Jászai-utánzata? — azt felelte;
— No hát, olyat még nem látott!

Ezek után képzeltetik, hogy milyen kíváncsisággal mentem el a N i o b e bemutatójára. Es velem együtt ezerkilencszázhatvankilenc ember. Mert velem együtt ennyi fér el a V i g s z i n h á z tágas nézőterén.

A mi azonban engem illet, olyan lázasan türelmetlen voltam a Jászai-karrikatúrára, hogy nem tudtam bevárni a függöny felgördülését, hanem az előadás megkezdése előtt felrohantam L á n c z y Ilka öltözőjébe:

— Azt hallom, hogy a karrikatúrája fenomenális!

— Mondják . . . De azért nem fogja látni!

— Ohó! Még sikerült egy jegyet keritenem . . .

— Mégsem fogja látni, mert — nem csinálom.

— Nem csinálja?!

— Nem! Lebeszéltek róla és rám is ijesztettek.

— Mivel!

— Tudja, a — nemzeti kegyelet!

... Hja a k a l a p, meg a gyufatartó!

Pompásan mulattam a bohózaton. Annyit kacagtam rajta, a mennyit az ember tíz német szindarabon — ásit s mikor vége volt az előadásnak, azt gondoltam magamban:

— Lehet, hogy mégis igazuk volt azoknak, a kik a L á n c z y Ilkát a Jászai karrikatúráról lebeszéltek! Ki tudja, vajjon a siker ilyen fényes lett volna-e?

... Valahányszor a színházból jövök, mindig kedves passzióm azokat a megjegyzéseket hallgatni, a melyeket a színházból hazatérő közönség a darabra, meg a szereplőre elclejt.

Ezen az estén ilyeneket hallottam:
Egy p r é m e s b u n d á j ú ú r:
No hát, ez a Jászai-utánzat egyszerűen egyszerű volt!

Egy p r é m e s b u n d á j ú h ö l g y:
Ez a Lánzy Ilka! Ki hitte volna, hogy ilyen Jászai Mari tud lenni!

Egy m o n o k l i s f i a t a l e m b e r:
A mai estétől beiratkozik a Lánzy Ilka rabszolgái közé. Igazi Jászai volt, wie sie lebt und lebt!

Egy ú r e a k a r z a t r ó l:
Ez aztán megérte a harminc vasat! Lánzyt is láttam, meg a tetejébe Jászait is!

Egy b a k f i s. Úgy-e, mama, a kit a Lánzy utánzott, az a Jászai volt?

A nagy tanulságot pedig, a mely ebből következik, vonjak le önök.

Én sietek vacsorázni.

Máskor József.

A H á s o n g á r b a n.

Járók ütvestőin hűs kert-rengednek
Édes pinhőre lombok ímegetnek.
Mint madár a fészékén, úgy megbúnik benne,
Rejtékén törődött lelkők megpihenve.

Város zaja, pora föl nem száll idáig.
A pünkösdi rózsá bontja ki virágit,
Jázmín, fürtös ákác illatarját ontja,
Nászdalát a rigó boldogan dalolja.

Oduban nyaktekeres neszelget reája,
Sintugy haragszik a nyugtalan sármányra,
Halkan belévegyül vadgalamb bűgösa,
Mintha nem is ében bügna, csak álma.

Kéjtől líheg fűszál, virág, bokor lombja,
Léleketét még a szellő is elfojtja.
Messzire hallhatik szívem dobogása,
Erre az ígérő, édes boldogságra.

Óh, de emlékezik maga szerelmiről . . .
Eltemre valami nagy átok nehezül!
Megvan atkozva mind, a kit én szeretek,
Meg van atkozva mind, a ki engem szeret.

En rá is csak búbját, csak szenvedést hozok,
Mindent szétkuszalok, mint egy tébolyodott.
Boldogságáért van minden érverésem,
S csak a gyötrelmeket növelem, tetézem.

Nagyot vétkezhettem elnened, Istennem,
Hogy meg nem könyörüljuszomorult lelkemen,
Hogy bár pillanatra, sújtól kezedet,
Bölcsőtől a sirig soha le nem veszed!

Vörösné, György.

A kinek sok nővére volt.

— Irta: Dobos Károly. —

Olvastam valahol, hogy a párisi «Quartier latin» diákjai, a kik olyanformán élnek együtt, mint a mi bent lakásos intézeteinkben, de természetesen nagyobb szabadsággal, közös pénzen felneveltek egy aranyos kis lánykát, a ki később aztán mindnyájuknak az édes testvér helyét pótolta, mindnyájukat nagyon szerette, még varrogatott is reájuk. Mikor pedig egészen kifejezett virág lett belőle, egy gróf vette nőül. Elvitte tő-

lük, bármennyire sajnálták is a bájós nővért s aztán nem is hallottak felőle semmit. Ez bizony igaz történet, most is emlegetik még a latin negyed öreg csontjai a «golyák» előtt, mint a francia diákok nemeslelkűségének felemelől példáját.

Hat a magyar diákok nemeslelkűsége?
Hogy a magyar diákok nem maradtak hátra a nemeslelkűségben, eléggé tanúsítja a mohácsi csatáról, meg Nagy-Ényed temetője is, hogy ne említem meg a 48-as Pílvax kavéházbeli gárdát, a kik közül szintén sokan a fűbe haraptak nagylelkűségükben.

De a fentebbi példára is lehet magyar analógiával felelni. A történet nem is olyan régi. Élnek még a szereplők mindnyájan.

Azonban ne siessünk még a «dolog» közepébe, egy kis bevezető félre néllául!

Halmi Károly gimnazista a dialektikát tanulja még, de már is elatkozta a világ valamennyi tudományát, ha pedig meg kell neki fizetni az eltörött nagy fekete tablat, akkor meg éppen nem fog kő követni maradni a gimnázium épületéből, az nagy sok atok nián.

A masnapot társai is izgatottan várták, ő meg éppen majd hogy oda nem lett, mikor az osztályfőnök kihívta és vallatni kezdte.

— Halmi Károly, te törtél el a tablat?
— Tamar úr, én . . . én, a tabla esett a fejemre.

— Nos, a tabla akart tén téged összetörni?

— Ráesett a fejemre, mikor kergetősdit jutszotunk, de nekem semmi bajom sem lett . . . hanem a tabla . . . a tabla.

— A tabla lecsett és eltörött — vágott szavába a cisztercita páter — a te fejed azonban keményebb lévén a tablánál, épségben maradt. Egy hét alatt megfizeted. Nincs más büntetésed. Elmehetsz.

Nem kívánom senkinek azokat a nagy gondokat, a melyeket a tabla megfizetése okozott Halmi Károlynak.

Elment panaszkodni Matild nővéréhez, a ki leánynevelőintézetben volt, mivel hát ők ketten az arvaság kényerét élték.

Matild meg cibeszte társainak öcsese szerencsétlenségét, a mit jól is tett, mert éppen az a barátnője, a kit a keményfeji Károly egyszer nagyon megbántott azzal, hogy kalapja mellé a virágok közé bogancsokat dugott, azt indítványozta, hogy tegyenek össze zsebpénzükből a tablára, a mit teljesíttek is oly credménnyel, hogy Károly urfi gondolkozhatott volna egy másik tabla eltöréséről.

Ettől az időtől fogva aztán a sok zsebpénz a Károly neveltetésére lett összetéve. Minden időszak végén be kellett partfogóinak mutatni bizonyítványt. Ha nem volt jó, jaj volt neki. Nem volt ajándék. Egyszer azzal is megijesztették, hogy a zsebpénzeket meg fogják tőle vonni, ha javulást nem tapasztalnak; a mi azonban csak azt bizonyította, hogy az urfi nem igen volt kitűnő tanuló, de nem azt, hogy tényleg meg tudták volna tőle vonni az anyagszívü «kis mamak».

Mikor letette az érettségét, az első partfogók közül már alig voltak az intézetben. A kik még ott voltak, sirva bocsájtottak a saját szárnyára.

Jogászyerek lett belőle. Most se rosszabb, mint deak korában. Nagyon haragudott, hogy magának kellett kényerét megkeresnie, mikor olyan sokan gondoskodtak azelőtt róla . . . Most még koplálnia is kellett néha-néha. Egyszer meg épen sirva is fakadt, mikor saját magának kellett a cipőjén a lyukat bevarnia, hogy lába ki ne lassék.

Azok a régi kismamak, hogy gondozták, hogy ellátták minden baját. Az Isten aida meg őket!

Soká azonban nem tartott ez a szentimentális hangulata. Vig legény volt ő úgy alapjában. De jól is tette, mert később jóra fordult sorsa, megint boldog ember lett belőle. Még pedig saját emberségéből.

Jó szavú ember volt, nem is kellett soká szolgabíróskodnia, — felléptették képviselőjelöltnek. A kismamak adata még ide is elkísérte, győzött a partja s Halmi Károly még jóval innen volt a harmincon, mikor honatjának nevezhette magát.

— Honatya már vagyok — gondolta

Halmi Károly úr — családapának szeretnék most már fölcsapni, — s ezen se törte soká a fejét. Elment ahhoz az egykori kismamához, akit a bogáncscsal valamikor megtréfált, s megkérdezte tőle, hogy olyan kis mamái érzelmekkel van-e még hozzá, mint hajdanában. Az egykori kismama nevével felelt, az pedig ilyen körülmények közt a világ szemléle nyelvén se rossz jel.

Ily módon történhetett aztán, hogy a kismamából igazi mama, de még nagymama is lett s Halmi Károly képviselő úr büszkén meséli most két jogász unokájának:

— Fiain, ti azt hiszitek, hogy mi bankópréssel csináljuk a pénzt, folytonosan pénzért fürkálunk. Hej, nem úgy volt az én időmben, én a magam emberségéből lettem, ami lettem . . .

Persze, a nagymama nem akarja a gyerekek előtt odamondani:

— Hohó, apuska, a maga emberségéhez nekünk akkori leányoknak is szavunk van! . . .

Dobos Károly.

Férjek iskolája.

-- Mese az álomitáról. --

I.

Csinos, puha fészek. Barok bútorzat. Az egész otthont a fiatal boldogság melegsége tölti el. A férj és feleség a széles angol kereveten ülnek, oly szorosan egymás mellett, ahogy a házasság első éveiben szokás.

— Kedvesem, mondja a férj, változatos-gazdagság okáért a kezét is megcsókolva a feleségnek — megveszem neked azt a marabutollas kalapot. . .

Az asszonyka szép barna szemei kerekre nyílnak.

— Azonkívül, folytatja a férj, — egy olyan cobolyprémes bundát, aminőt Harsányinén láttál. . .

A menyecske bámulata nőttön nő.

— Azonkívül megleplek két remek búttonnal.

— De Andor, néz urára kísápadva az asszony. Én nem értelek téged. Én kezdek rossz-szat sejtteni. . .

— Miért, angyalkám? Hát nem hiszed, hogy én téged őszintén szeretlek. S nem hiszed, hogy az őszinte szerelmű áldozatokra képes? . . .

— Hiszem. De azt meg tudom, hogy tegnap hiába kértem tőled a kalapot . . . meg cobolyprémes bundát . . . A butonokról nem is beszélek!

— No látod, én mindezekért nem kérek tőled valami halhatlan árt.

— Ah! hát mégis kérsz valamit, te ravasz kópé?

— De az igazán oly csekélység, hogy szóra sem érdemes. Mindössze arra akarok engedelmet kérni, hogy na barátim körében tölthess az estét. Tudod, csupa meglett, vén emberek. Kopaszok, fogatlanok.

— Hát ha olyan vének, miért nem ülnek otthon a kályha mellett? S miért nem isznak herbatheát pezsgő helyett?

— Te szellemes vagy kicsikém. — Látom, hogy jó kedved van. Hát ugy-e megen-geded?

— Még kérdezed?

— O, ezerszer köszözöm. Nem is kétkel-kedek az én feleségecském jószágban.

— Ne tessék félreírteni, uracskám. Én úgy értettem, hogy is kérdezheted, hogy is képzelheted, hogy én megengedjem ezt a bor-zasztó dolgot?

— De angyalom, én határozottan megígértém a barátimnak, hogy az este megjelenek régi asztalunknál, — ahová annyi édes, akarom mondani, szomorú legénykori emlék csatol. . .

— Én pedig egész határozottan kijelentem, hogy ezeket az emlékeket ma nem fogod föleleveníteni, akár édesek, akár szomorúak. . .

— De Aranka. . .

— De Andor. . .

A gyöngébb idegzetű olvasónak tanács-lom, hogy e pillanatban forduljon el a képtől, amely fölött eddigél a családi békecség főhe-hér galambja libgett. A tubica most ijedten rebben ki a szobából. S helyette előbúvik a

subtób a veszekedés csúf, borzas kakasa, a mely ott lappang minden ifjú házaspár szobájában s lesi az alkalmat, hogy végre átvehesse han-gos bírodalmát.

A szcéna vége: a menyecske görcsös zo-kogás közt marad a pamlagon és fuldokló szá-vaiból annyi vehető ki, hogy vissza akar menni a mamához. A férj pedig bosszankodva csapja be maga után az ajtót és sötétben dolgozó szo-bájába vonul. . .

II.

Dolgozószobájába vonul és elkezdí a helyzetet analizálni.

— Arankával végtelen boldog vagyok, az igaz. Ő a legangyalibb feleség a világon. Ezért el kell tűrni a szeszélyeit is. De a zsarnok-ságát nem fogom eltűrni. . . A rózsaláncot viselem — de az ígát lerázom magamról. . . Ma este fölkeresem a vig legénykori esték ba-rátságos otthonát, a »Három kandur« külön éttermét, az bizonyos. . . De hogyan? Azt ne tehetem, hogy fogjam a kalapomat, botomat és szemébe mondjam: Asszonyom — tehát jó éjszakát! Hát nem akarom — s nem is me-rem. De hát akkor hogy szokjem meg tőle, hogy ő észre ne vegye? Hopp! Megvan! Láng-észhez illő gondolat! Mire való volna az én orvosi tudományom? A vacsoránál egy kis álomport keverek a poharába. . . Azután oda vezetem a kályha mellé a karosszékbe. Ott el-nyomja az álom. . . Hajnal felé, amikor ébred-ezni kezd, már én mellette leszek és gyöngé-den homlokon csókolom: Elszunnyadtál édes-en? Lásd, a te jó férjcskéid hűségeseim itt virasztott melletted! Ő mosolyog, megölel és sejtelmé se lesz a turpisságomról! Ő, Andor, zseniális egy fickó vagy?

III.

Az új menyecskeket pedig ott hagytuk el, amidőn kusza fúrtókkal borul a pamlagra s azt a fiatal asszonyknál nem szokatlan elhatáro-zást ismetelgeti, hogy ő visszatér a mamához. Egyszerre fölugrik.

— Nem megyek vissza a mamához, top-pant nagyot a pici lábacskaival. Nem, — mert tulajdonképpen nagyon boldog vagyok Andor-ral, ő a legáldottabb férj a világon. — Éppen azért engednem is kellene neki valamiben. De éppen ebben az egyben nem engedhetek, hogy a régi legénykori cimboráit fölkereshesse. Mert ha most jó ember: én azt akarom, hogy jó is maradjon. Azok a lumpok pedig bizonyosan el-rontanak. Hohó, úgy örökölöm én a boldogsá-gom felett, akár a sárkány! Mert a jó asszony galamb is tud lenni — meg sárkány is. . . De hogy őrizzem meg ma este veszélyben forgó boldogságomat? Andor megözik tőlem az bi-zonyos. . . Valami beteghez hivatja magát és nem tilthatom el hivatásától. . . Ő pedig felke-resi a Három kandúrt, mialatt szegény cicuskája árván marad a tüzhely szomorján pislogó zsar-nokai mellett. . . Mit tegyek? Hopp! Megvan! Ragyogó ötlet. . . Meglopom a kézi gyógyszer-tárat és vacsoránál egy kis álomport keverek a poharába. A karszékben elnyomja az álom és mire fölésem, én átölelem és a fülebe sugom: »Látod, milyen jól töltöttem el az estét itthon, a te hű feleségecskéid karjai között?!!!

IV.

A vendéglő éttermében vagyunk. Az asztal virágokkal díszítve. Ezüstös nyakú üvegek a ved-rekben.

— De hol kézik Andor? kiabál a »Sohse házasonk« című asztaltársaság.

— Szegényt, bizonyosan porázra kötötte a fe-lésége.

— De az nem járja, hogy régi jó cimboránk-nak egyetlen egy szabad esteje se legyen!

— Menjünk deputációba ahhoz a bájos kis zsarnokhoz és kérjük ki tőle az urát!

— Menjünk!

A »Sohse házasonk« társaság deputá-cióba megy. Behatolnak jó barátjuk lakásába. Már az ebédő ajtaja előtt hangos horkolás tüti meg a füleiket. Az egyik horkolás dallamos, édes — a másik mély, dörögdelmes.

Benyitnak és ámulva tántorodnak hátra.

A kandalló mellett, melyben vidáman pat-tognak a hasábok, egyik karosszékben ül a férj és alszik. A másik karszék mélyébe süllyedve ül az asszonyka és az is mélyesen alszik. . .

Csélcsap.

S i r a f ó.

— Egy léveli temetéshez. —

Szól a harang búsan.
Valjon kit temetnek?
Hogy azok a hangok
Szívemig rezzenek.
S könyeim peregnék.

Nincs tán siratója
Senkije szegénynek
S ide simult hozzám
Az a bolygó lélek.
Hogy sirassam én meg?

Nem tudom, de titkon
Valami sugalja,
Hogy ott kunn egy sirnak
Könnyebb lesz a halma,
Édesb a nyugalma.

S kőben hullását
Magamért se bánom;
Mert e könyöken át
Az én óhajtasom
Szívárványát látom.

Jékey Aladár.

Megtérés.

Megtértél? . . .
.. Most már késő . . . nagyon késő . . .
Jobb lett volna a feledés sűrű fátylólat fel nem lebbenteni, — akkor legalább meg-maradtam volna a te lelkedben annak, a mi voltam. Ideális eszmékért, szépért, jóért lel-kesedtem és te tanítottál meg ezekre a gyö-nyörű tanokra, — amikről azt hittem eddig, hogy boldogítani is tudnak — és most, lásd, leveledre írván a választ, őszintén kijelentem, hogy nem hiszek többé az idealizmusban, nem hiszek többé az emberekben, mert az emberek sem jók, sem szépek.
Jobb lett volna mindkettőnknek, ha úgy maradtunk volna, amint voltunk! Tiszteltük volna egymást, tiszteltük volna egymásban az embert. . . a lelket.

És ha őszinte akarok lenni — pedig faj nekem — ki kell mondanom, hogy késő . . . nagyon késő.

Ne gondold, hogy elfeledtelek! Nem! Téged elfeledni, — kinek borús életem ne-hány deris napját köszönhetem — nem le-het, nem szabad. . .

De én téged úgy szeretlek, mint amily-en akart voltál — és a te mostani lelkedet nem szeretem. Nem szeretem, mert olyan vagy mint a többi és olyannak is maradsz!

Hiába mondanád, hogy megtértél, én érzem, hogy csak szalnatúla a te mostani megtérésed, hiába mondanád, hogy ismét szeretsz, én érzem, hogy sohasem leszel az, aki nekem először voltál. . .

Lásd, én tudom, hogy te magadhoz tértél és beláttad, hogy a hiú örömök válto-kozó tömege nem adhat oly erős és tartós boldogságot, mint az igazi szerelm és mégis én nem hiszem, hogyha összekötneink éle-tünket, nem-e unnád meg a boldogságot, mely állandóan körülvesz s a melyért nem kell küzdened — és elmenneled azért, hogy küzdj egy röppenő perc silány, boldogító mámo-ráért; mert nem hiszem, hogy te különb le-gyél annál a tömegnél, a melyhez tartozol.

Te is olyan vagy, mint a többi férfi és nem válsz ki közülük és nincs több lelki ener-giád, mint a többinek.

Pedig én azt hittem, hogy te más vagy mint a többi. . . én csalódtam!

Nem akarok untatni családiasom leírá-sával, de tudnod kell mégis, hogy megért-hesd mostani soraimat, tudnod kell, hogy én sokáig, nagyon sokáig vártalak téged! . . .

Vártalak és nem jöttél. . .

Azt a kis derűs boldogságot sugározó életrészt, melyet a te szerelmed nekem feled-hetlenné tett, azt befogta a családiasok által szomorúvá tett évek örömtelen s kínos leple és eltakarta azt úgy, hogy a te mostani leve-leddre sugárik ismét elő a multnak édes és el nem muló emléke.

Vártalak. . . nagyon vártalak.

És te nem jöttél... és én megtanultam magamon, hogy az élet örömei mulandók és hogy semmi boldogság sem tart örökké. Megtanultam, hogy nem érdemlitek meg a nőt — azt a nőt, a ki boldogságot teremteni van hivatva, — nem érdemlitek meg, mert könnyelműen eldobjátok magatokról. De ha csak érdemesért dobnátok el azt a verőfényes boldogságot, még meglehetne bocsájtani a bűnt, — de ti ezredészét sem kapjátok cserébe azért, hanem a millió gyönyörből egy csöpp jut nektek, míg amott tengere kínálgatja a csendes és nem hivalkodó boldogságnak!

És a cseppért oda hagyjátok a tengert!

*

Irod, hogy nem haragszom-e a multért? Nem! Nem haragszom. Lehet, hogy az első percben, csalódásom tudatára ébredtem, vad gyűlölet fohgathott el — lehet, hogy akkor haragudtam rád... de ez elmúlt, mint a tengeri vihar által képzett hullám — és én megbántam, hogy valaha gyűlöltelek... hogy valaha haragudtam rád.

A mult — a mi multunk nekem örökre fénylő pont marad, mely életem sötét útjain világítani... boldogítani fog — ezt a multat pedig csak neked köszönhetem...

Szeretem hinni, hogy te sem feledted el e napokat — szeretem hinni, hogy te sem találtál még életedben olyan percze, melynek boldogsága alatt megtagadtad volna első szerelmed verőfényes égét, a melyben elfeledted volna, hogy az igazi szerelmem csak a lélekben terem.

Jól esett olvasnom, hogy a tömegben keresvén hozzám hasonlót, tettél összehasonlítást. A lelkek hasonlatosságát értem ez alatt és nem a testekét!

Ismersz — nem kell mondanom, hogy hű nem vagyok — de sérteni nem sértett volna, ha talált volna hozzám hasonlót — de bizonyára, ha csak hajszálnyira hasonlót lelt volna a tömegben, kinek lelke is hasonlított az enyémhez — úgy nem tértél volna most meg.

*

Nem feledtelek el! Nem!

De nem is találtam olyant, a ki a te szellemed pótolta volna nekem, nem találtam még olyan önzetlen tértit, — de nem is kerestem.

Szabad vagyok még — és a tied! De azért mégsem lehetek többé a tied, mert a családok tömege megtörte amúgy is sajgó szívemet — elvesztettem bizodalmam az emberekben és a lemondást megérlelte bennem az elhatározás: hogy nem szabad hinni földi embernek.

Mert a hívés mindég csalódással jár és a családások török meg a hívő lelket...

Oh! ha látnál, bizonyára a jobb érzések kerülénék túlsúlyra lelkeidben és... sajnálnál.

Megtört lélekkel végzem napi teendőimet és nem érdekel semmi. Az emberek, kiknek ítélő képessége ingadozóbb az időnél, azt mondják, hogy nem változtam testben a családások sulya alatt, de tükröm, mely nem hazug, azt mondja, hogy szemem tüze bgyadt, mint a mécsnek lángja, melyben az olaj fogytán van...

A lélek tükre pedig a szem!

És te is mondd, hogy szemeimbe nézve erőt nyernél — de te nem tudtad, hogy megtört már régi fényük...

... De nem untalak tovább!

Megtérésed jól esik nekem és bebizonyítása annak, hogy az első szerelmem meg kell érteni... hogy az első szerelmem soha többé vissza nem jöhet.

Abárandozzál tovább és gondold tovább is rám! Én még most is őrzöm lelkeimben képed és onnan semmi ki nem tépi. Ne kívánd azonban, hogy könnyelműn éltedhez kössem az enyémet — mert terhes volna az a láné mindkettőnké! Ki tudja — talán néhány hónap múlva látnánk csak be, hogy mily balgák voltunk, hittük azt, hogy a mult melegít tüzeben megijodik a szerelmünk; hittük, hogy a jövő jóvá teendő a mult — és kiegészíti azt!...

És ha belátnánk balga hitünk tévedését

— el kellene válnunk — és ez nekem nehezebben esnék és még jobban meggyőződnék arról, hogy nem volt még talán senki sem életében boldog.

Hagy meg nekem ez illuziót és bolyongjunk tovább csak külön — külön az élet útjain — melynek végén — igazad van: az a gödör áll, mely az élet örömeit és bajait befogadja magába!

Megtértél?... Késő már, nagyon késő!

Calfactor.

Parasztasszony.*)

Írta: Bródy Sándor.

Két szürke lovat láttam, soha olyan neveltséges, kedves, szomorú lovakat!

Előbb a kávéház ablakjából néztem őket. (Vidéki város kávéházában; körülöttem tartlitztak, déiben.) A két lovacska térdig állott a sárban, s ezért még kisebbnek látszottak, mint a nyilencnek. Ném voltak ponyk mégsem, hanem a legapróbb paraszt-fajtájuk nagy családjából valók, de végtépp elzüllettek. A fejük nagy, a szőrük hosszú és őszbe esavarodott, igen megköszült. Az egyik lovacska aludt, a másik böböskölt és amint így elhagyták magukat, a lábuk meg-megroggyant. Föl-fölbentek, kinyitották szemüket, amely olyan volt, mint a vén koldusé: alázatos nézésű és egy kissé huncfut; emberi okosság, sőt szükös bölcsesség sugartzott ki belőlük.

— Jó nagy sár van, baj, baj. De leg-alább nincs hideg, lehet egyet szundítani, ha fáradt az ember — a ló.

Kimentem az utcára, hogy megnézzem, miféle szekeret húzatnak ezzel a két aggyatánál — és hogy életük sorsáról egyet-mást megtudhassak.

A boc fa kocsiában ágyava volt, átázott dunyhák és vankosok közül kisárgállott egy fiatal parasztasszony szeme. Betegét hozták, ide az orvoshoz, azt várják amíg hazajön. A kocsis, vagy a kísérő beszaladt a szomszéd korcsmába egy verdung palinkára, cbedelni.

A beteg egy rossz esernyőt tartott maga fölé, úgy, hogy nem cseppekben, hanem mintha kis csatornák öntenék, úgy hullott le reá a finom víz, hideg esővíz.

— Jobb lenne tán leereszteni az esernyőt! kezdem beszéddé a beteggel. Nem hallgatok rám. Csak akkor szólal meg, amikor megkérdeztem: mi baja?

Megcsömörlött, ennyi az egész.

Ezalatt megjött az ura is, fiatal zsellér-ember, paraszt, aki a hosszú télen a kitchéredett, s ezért nagyon furcsa lett. A férj már nem fogta fel ilyen könnyedén a felesége betegségét és teljes nyíltszívűséggel elmondta:

— Alighanem halálos betegség van! Az asszony kitakaródzott, megigazította fején a kendőt.

— Uj menyecske pedig, — mondta tovább a paraszt — kár érte, fiatal.

— Éppen azért gyógyul meg, biztosan meggyógyul, csak ápolni kell! Szed még market kend után az idén.

A paraszt nem felet, hanem sóhajtott egyet, ezzel mondván:

»Ez biz ugyan nem szed többé.«

Az egyik gnóm paripa felénk kancsallított, hogy mit beszélgetünk, vajjon én vagyok-e az az orvos, akiért ebben a ragacos sárban be kellett jönnie a kedves faluból, ebbe a kiállhatatlan városba, ahol a vendégfogadósok lattal mérik a szénát.

— Hát ez a pár ló magáé? kérdeztem a parasztot.

— Nem az: fuvar. Egy izraelitáé! Magammal nincs, fogadtam pénzért. Ez a mi flakerunk odahaza.

A lovacskák föleszméltek a beszélgetésre. Most láttam, hogy ezek voltaképpen mindent tudnak. Tudják, hogy öregek, elzül-

löttek, komikusak, szegény izraelita szolgálatban állanak falun, szóval nincs mit sokat várniok az élettől. De mit lehet tenni? Nem volt rossz kedvük, emelgették a fejüket és néztek, ki jött be odahazulról, Batizóra a hevitásárra. És hogy mi végeztünk-e már a beteg ifjasszonnyal, a jóralvó Bedécs Rozállal.

Az orvos nem jött. (Ilyenkor söröznek a vidéken, amiért a háziasszonyok úgy haragszanak.) A szegény ember szivesen töltötte velem az időt és mind kevesebb gyanakodással felelt a kérdéseimre. Kezdetben azt gondolhatta, hogy valami fiskális vagyok, aki nem törí jöban a fejét, de hamar beláthatta, hogy tévedett. Talán buzát akarok náluk venni és ki akarom tudni, hogy adják? O is kérdezgetett, voltam-e már fahjokban?

— Nem én. Nagy falu?

— Nagy az!

— Osz! nincs doktor benne, hogy ide behozzak a beteget?

— Doktor volna, a mi községünknek hatod magaval. De itt lakik bent a városban és csak egyszer jön ki minden hónapban. Most azonban küzente, hogy csak jövő hónap másodikán jön ki, gondolom, a sár miatt. Várni akartam az asszonnyal addig, de még kimarnak a szomszédok, ha meghal andkül, hogy doktort látott volna.

A beteg szeme körül fanyar mosoly villant meg! »Persze, hogy agyonpletykálnák!«

— Hat nem jobb lett volna kivitetni az orvost? bátorodtam megjegyzeni.

A zsellér csudálkozva nézett reám, nem mondta, de meglátszott rajta, hogy ez gondolja: Doktort vitetni külön szekéren, talán épp a bíró lovain? Honnan, miből, amikor tél van, nincs kereset, vasút is, a vizek csendesek. Amikor az egyik kereső keze — maga az asszony — hónapok óta béna, egy kis meleg ételt főzni, babot habarni sem bír. Hogyan legyen az embernek ereje, még ha munkája volna is!

— Nincs teltségem, mondta a paraszt szárazon.

— Az állam köteles, hogy a feleségnek orvost adjon! jegyeztem meg én egy kissé nekikeseredve.

— Az állam... az állam... — ejtette ki a szót nagy lassan a paraszt. Csodálkozva, bután, idegenszerűen. — Az állam — azt nem tudom. Nem ismerem, talán azt se tudja, hogy én hol lakom.

Ez az ember nyilván nem volt katona soha. Teljes, tökéletesen műveletlen, durva. Kar volt vele szóba állani is. Bizonyára azokhoz tartozik, akik a maguk vakságában, a szürke lelkükben nem látják azt a fényességet, gazdagságot, melegséget és áldást, amit az állam maga körül terjeszt. Gyalazatos szükkeblű nép ez, aki még a magyarságban is ingadozik és ha kérdés, hogy micsoda voltaképpen, azt válaszolja, hogy: »Szegény ember. Zsellér! Mintha lennének még zsellérek. Bántanak, kedves állam!

Ott hagytam a kedves lovacskákat, a kellemetlen embereket. Bementem vissza a kávéháza és néztem a hetivasárt. A falukról besereglett nép, magyar, oláh vegyest, amikor megrohanja a rőfös boltokat. Az egész tér csupa rőfös bolt, igen gazdag vidéke van ennek a helynek. Mennyi új csizmát, színes kartont, piros kendőt vesznek. Vég vásznakat, kistikkelt tuil-szemfődket. Van pénz a népnek, a bőre alatt is van, az életben és a halálban való cifrázkodásra.

A tavaszi cső most nagyon neki zúdult és szétverte a vásárosokat. Lattam, hogy félig ébren, félig alomban, rogyadozó lábbal, de megzavarhatatlan türelemmel poroszkal haza felé az én két szürke lovacskám is. A csaták csizmát húzott a laburka, lassan, de biztosan csoszognak előre. Gyűh Jakab, gyűh Marcsa, Batizfalva felé! Ott, ahol jó meleg alom van, amin hál az ember (a ló) és amit meg is ehet, ha megéhezik!

*) A kitűnő szerző nagy feltűnést keltő művéből közöljük ezt a ragyogó szép tárcát.

